APU

N:o 13
1945

5:—

Perheen päämies oli kooltaan kuin jättiläinen ja voimiltaan aivan kuin karhu, mutta kun hän joutui siirtämään suurta kirjakaappia, joka kaiken lisäksi oli täynnä kirjoja, niin tuli toppi eteen. Hänen voimansa eivät kertakaikkiaan riittäneet sellaiseen pullisteluun. Oviaukkoon saakka hän sai kaapin raahatuksi, mutta ei hiukkaakaan eteenpäin.

Onneksi oli naapurihuoneiston päämies miltei yhtä suuri voimamies, minkä vuoksi kirjakaapin onnellinen omistaja meni hänen puheilleen ja kysyi, että eikö naapuri tulisi hieman auttamaan — minä kun en itse saa tuota kirottua kaappia tikahtamaankaan paikaltaan. Naapuri oli heveli mies ja suostui.

Molemmat urhot raatoivat kuin kaleeriorjat. He puuskuttivat ja hikoilivat ainakin puolisen tuntia, mutta kaappi pysyi paikallaan kuin kallio.

— Meidän täytyy ottaa kirjat kaapista pois — muussa tapauksessa emme ikinä saa sitä ulos! totesi naapuri viimein lopen nääntyneenä.

— Ulos? Horna vieköön, ihminen, minä olen koko ajan yrittänyt raahata sitä sisään...

On paraillaan sotaharjoitukset menossa. Kapteeni Paukku on tiedustelumatkalla lähettinsä, sotamies Väkkärän kanssa. Kapteeni määrää:

— Sotamies Väkkärä, ryömikää tuon kukkulan huipulle ja katsokaa, näettekö siellä mitään.

Väkkärä lähtee reisuun ja saapuu viimein kukkulan huipulle.

— Näettekö siellä mitään, Väkkärä?

— Juu, kapteeni.

— Onko niillä valkoiset käsivarsinauhat?

— Ei, kapteeni, niillä on sarvet!

Tämä tapahtui siihen aikaan, jolloin puhelin oli vielä aivan uusi keksintö. Useimmat kansalaiset suhtautuivat hieman yliolkaisesti koko roskaan, jota pidettiin humpuukijuttuna, ja varsinkin maaseutulaiset joko halveksivat tahi pelkäsivät koko rakkinetta. Niinpä saapui eräällä paikkakunnalla muuan vanha talonpoika kauppaan, jonne vähää aikaisemmin oli hankittu puhelin. Kauppias ja maalainen juttelivat tästä uudesta keksinnöstä ja talonpoika tuli siinä sivumennen maininneeksi, että hänen vaimonsa oli paraillaan kaupungissa tervehtimässä muuatta serkkua, jolla myöskin oli puhelin. Maalainen aprikoi, kävisikö todellakin päinsä tilata puhelu niin pitkän matkan päähän.

Kauppias vakuutti, että se järjestyisi ihan kädenkäänteessä. Hän lupasi tilata valmiiksi puhelun, jonka saatuaan hän antaisi luurin itselleen maalaiselle.

Jonkun ajan kuluttua puhelu tulikin ja maalaisen vaimo saatiin langan toiseen päähän, minkä jälkeen kauppias ojensi luurin ihmettelevälle aviomiehelle, joka puolestaan hihkaisi halloon sellaisella voimalla, että ikkunat helisivät.

Juuri sillä hetkellä sattui kuitenkin niin, että salama iski puhelinlankoihin, minkä takia luurista kuului hirvittävä rätinä.

Maalainen puisteli päätään ja asetti luurin takaisin paikalleen.

— Juu, kyllä toi on ihmeellinen laitos, virkkoi hän. — Se oli minun akkani!

Näyttelijöille sattuu silloin tällöin myöskin haavereita. Niinpä muuankin näyttelijä kertoo, että kun hän kerran oli kiertueella, jonka aikana esitettiin jotain peräti raakillista ja murheenvoittoista kappaletta, olivat konseptit mennä kokonaan sekaisin. Näytelmässä oli sellainen kohtaus, jossa tämä näyttelijä esiintyi salakuljettajana ja joutui lopulta poliisien piirittämäksi. Näyttelijän oli silloin määrä muka ampua itsensä. Kun tultiin tähän kohtaan, tempasikin näyttelijä epätoivoissaan kiväärin seinältä ja syöksyi päättäväisenä kulissien taakse, missä ampumisen oli määrä tapahtua. Näyttelijä vetikin liipasimesta, mutta ilmeisesti oli paukkupanoksessa jokin vika, koskapa kivääri ei lauennutkaan. Ja koko pyssyssä ei ollut muuta kuin yksi panos! Tilanne alkoi tuntua jo hieman kiusalliselta ja jotain oli tehtävä oikein nopeasti. Samassa hetkessä näyttelijä sattuikin huomaamaan kulissien takana suuren bassorummun. Hänen lanttunsa leikkasi heti ja seuraavassa silmänräpäyksessä hän hyppäsi tasajalkaa rumpukalvon päälle. Kuului julma pamaus ja rumpu meni tietenkin tuusan nuuskaksi. Katselijat istuivat äärimmäisen jännittyneinä paikoillaan, mutta sitten jännitys hieman laukesi, sillä joku yksinäinen ääni kuului keskellä salia rauhallisesti toteavan:

— Nyt se piru ampui itsensä tykillä!

Matti.

— Mitä uusi hattuni tuo mieleesi?
— Viime kuukauden palkkani!

MYYMÄLÄVARKAIDEN

Hienosti pukeutunut varakas nainen varasteli pesusieniä, joita myytiin muutamalla kuparikolikolla. – Kleptomani saattaa yhdellä kertaa varastaa sellaisen määrän tavaraa, ettei pysty sitä kuljettamaan!

Mistä johtuu, että useimmat ns. »sairaalloiset myymälävarkaat» ovat naisia?

Myymälävarkaan kiinnijoutumista esittävä vanha maalaus.

SEIKKAILUJA

Kiinnisaaduista ja tuomituista rikollisista on suurin osa miehiä, mutta on eräs rikollisuudenlaji, niin sanoaksemme, jossa naiset ovat melkein yksinomaan syntipukkeja — nimittäin puotivarkaat. Useinkin nämä ovat kleptomaneja, siis sairaalloisia ihmisiä. Kerran toisensa jälkeen on tavattu hienosti pukeutuneita ja hyvässä yhteiskunnallisessa asemassa olevia naisia suurissa tavarataloissa »itse teosta», juuri kun he ovat siepanneet jonkun esineen. Kuulusteluissa yhdeksässäkymmenessäyhdeksässä tapauksessa sadasta nämä vannovat ja vakuuttavat, että he ovat toimineet hetkellisen mielijohteen vaikutuksesta, toisin sanoen kyseessä on kleptomaninen tapaus. On verrattain helppo erottaa kleptomani tavallisesta varkaasta: edelliset tavallisesti näpistelevät tavaroita, joista heille itselleen ei ole mitään sanottavaa hyötyä, vaan he siis varastavat vain varastamisen vuoksi.

Muutamat esimerkit, jotka ovat todellakin luonteenomaisia kyseessä olevasta toiminnasta ja ovat otetut Dubuissonin mielenkiintoisesta teoksesta »Les voleuses de grand magasins», selvittää tämän sairauden paremmin kuin pitkät kertomukset...

Erään korkeahkon virkamiehen puoliso oli vakinainen asiakas suuressa parisilaisessa tavaratalossa. Hän kävi liikkeessä varsin usein ja teki suurehkoja tilauksia sekä maksoi laskunsa täsmällisesti. Hän oli siis toisin sanoen ihanneasiakas. Mutta sitten huomattiin hänen hieman kummallinen tapansa seisoskella erään myyntipöydän läheisyydessä ja se herätti vähitellen huomiota. Tällä myyntipöydällä oli yksinomaan kaikenlaisia toilettitarvikkeita. Kun nainen kerran toisensa jälkeen oleskeli mainitun myyntipöydän lähettyvillä, niin alettiin aprikoida syytä tähän hänen menettelyynsä. Arvailtiin puoleen ja toiseen ja otaksuttiin, että hän mahdollisesti oli rakastunut kuvankauniiseen myyjään. Naista ryhdyttiin pitämään nyt tarkemmin silmällä. Kuukausia kestäneen tarkkailun jälkeen vihdoin keksittiin selitys naisen käyttäytymiseen: hän näpisti tavallisen pesusienen, jonka hän sujautti päällystakkinsa avaraan hihaan! Ja noiden pesusienien hinta oli vain muutamia lantteja...

Asiaa ei voitu ilmoittaa poliisilekaan moisen pikkuseikan vuoksi, mutta virkamiehen vaimon silmälläpitoa jatkettiin yhä edelleenkin. Nyt huomattiin kerran toisensa jälkeen, että hän varasteli samalla tavalla pesusieniä. Viimein tavaratalon johto ilmoitti asian rouvan miehelle ja nyt suoritettiin tavallinen kotitarkastus ilman viranomaisia sekä todettiin, että rouvalla oli suurehko vaatekaappi täynnä tällä tavoin varastettuja pesusieniä! Lääkärintarkastuksessa todettiin, että nainen oli aivan ylihermostunut, mutta lukuunottamatta sitä ja pesusienien varastamishimoaan hänessä ei voitu huomata mitään epänormaalisia taipumuksia.

Dubuisson kertoo eräästä erittäin kunnioitettavassa asemassa olevasta naisesta, joka on koettanut kuvailla hänelle mielentilaansa kiusauksen hetkellä. Nainen kertoi ikäänkuin hengittävänsä juovuttavaa ilmaa, niin että hänen päänsä on aivan sekaisin, ja varastamishimo valtaa hänet äkkiä kuin jokin huumaus, jota seuraa jäytävä levottomuus, polttava ja sietämätön pelko. Hän näkee kaiken aivankuin sumun lävitse ja kaikki hänen läheisyydessään olevat esineet herättävät vastustamattoman omistushalun. Ja lopuksi ikäänkuin rautakäsi tarttuu häneen, joka kiskoo häntä jonkun määrätyn esineen luokse, kunnes hän ihankuin unessa sieppaa sen — hän on suorastaan pakoitettu ottamaan esineen...

Monta kertaa sattuu, että klep-

tomanit ottavat samalla kertaa niin paljon kaikenlaisia esineitä, että ammattivaras ei milloinkaan sellaista tekisi, koska olisi aivan varma kiinnijoutumisestaan. Mutta oikea kleptomani ei ajattelekaan sellaista seikkaa kuin kiinnijoutumista, vaan poimii esineen toisensa jälkeen.

Eräs tuollainen kleptomani varasti kerran tunnetusta parisilaisesta talosta Printempsistä suurehkon määrän silkkiä, parin korsetteja, useita solmioita ja paljon muuta. Että hän joutui kiinni, on itsestään selvä.

Eräs toinen nainen on kertonut mainitulle Dubuissonille, että hänellä on ollut mitä ankarimpia sisäisiä kamppailuja koettaessaan hillitä varastamishimoaan. Tuo henkinen kamppailu ei hänelle olekaan millään tavoin epämieluinen tunne, päinvastoin hän nauttii siitä. Hän oli eräänä päivänä sattumalta huomannut, miten hienosti pukeutunut nainen oli näpistellyt pikkuesineitä tavaratalossa ja siitä hetkestä alkaen hän itse joutui saman intohimon valtaan. Ensimmäinen varkaus oli tuottanut naiselle raskaita omantunnonvaivoja, niin, melkeinpä ajanut hänet itsemurhan partaalle. Mutta siitä huolimatta hän varasti jo seuraavana päivänä lisää ja jatkoi sitä edelleen.

Eräs kolmas nainen on kertonut, että hänet valtaa juuri varastamishetkellä sanomaton hyvänolon tunne, ruumiillinen hekuma, joka tuntuu kiireestä kantapäihin. Nainen sanookin vallan avomielisesti, että varastaminen on hänelle elinehto.

Naispuoliset kleptomanit eivät siis ole mitään harvinaisuuksia, mutta näiden sairaalloisten ihmisten joukossa harvoin tavataan vahvempaan sukupuoleen kuuluvia. Silloin tällöin on tosin havaittu, että miehetkään eivät ole vapaita tästä paheesta, mutta tällöin on useimmissa tapauksissa kyseessä ollut mielisairas henkilö.

Kleptomanisista taipumuksista on paljon keskusteltu ja mielipiteet asiasta ovat olleet hyvinkin vastakkaisia. Eräs virassaan harmaantunut korkea-arvoinen ranskalainen poliisivirkailija sanoo, että »tuo vieraskielinen nimitys on keksitty vain siksi, että saataisiin kaunistelluksi jonkin arvohenkilön rikollinen teko — samanlainen, jota, jos tekijänä olisi esimerkiksi työläisnainen, nimitettäisiin vain varkaudeksi!»

Mutta arvostelun pitäisi tässäkin päästä perussyihin. Lääkärit ovat joutuneet käsittelemään hyvin usein tapauksia, joiden yhteydessä tarkoitus ei suinkaan ole ollut pelastaa asianomaisia lain kourista. Mutta täytyy samalla myöntää, että hyvin monet — ehkäpä useimmat — myymälävarkaat suorittavat näpistyksiä omanvoitonpyynnin kannustamina.

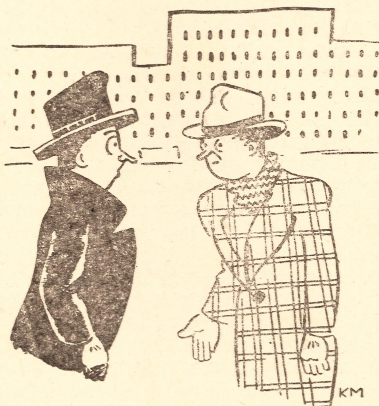
Naisia, jotka jonkin sopivan tilaisuuden sattuessa sieppaavat myyntipöydältä pikkuesineen, on ollut kaikkina aikoina, tahi ainakin niin kauan kuin varsinaisia liikehuoneistoja on ollut olemassa. Ja että tällaiset naiset eivät ole mitään harvinaisuuksia, todistaa sekin seikka, että tunnettu maalari John Collet on maalannut taulun »Paljastettu puotivaras». Mutta nimitystä kleptomani ei käytetty vielä hänen aikanaan.

— Mutta tohtori, mistä voi todeta, että ihminen on varmasti kuollut?

— Siitä, että miehen sydän on lakannut toimimasta ja naisen kieli on hiljaa.

— Miksi puritte kihlauksenne?

— Aina kun suutelin morsiantani, huusi hänen papukaijansa: »Älä, Kalle voi tulla!»

— Mutta oliko se niin vaarallista?

— Oli, sillä minun nimeni on Ville?

Ammattimainen itsemurhaaja

Bukarestissa asuva lääkäri Nicola Minovici suoritti tuonnottain kahdennentoista itsemurhansa. Hän väittää itse, että se oli varsin mielenkiintoinen elämys. Tri Minovici ei suinkaan ole kyllästynyt elämäänsä — päinvastoin. Hän on ottanut vain elämäntehtäväkseen tutkia kuolemaa, tahi paremminkin sanoen »kuolemista», niin pitkälle kuin suinkin mahdollista. Siksi hän on kaksitoista kertaa tehnyt itsemurhan, mutta pitänyt jo ennakolta huolen siitä, ettei kuole aivan tarkalleen. Kolme kertaa hän on tukehduttanut itsensä — kolme kertaa hän on kokeillut hirttäytymistä — viisi kertaa hän on hukuttautunut asiantuntijoitten läsnäollessa ja viimeisessä kokeessa hän otti myrkkyä. Mihinkään veriseen itsemurhakokeeseen enempää kuin sähkötuoliinkaan hän ei ole uskaltautunut, sillä hän on pelännyt, että siinä saattaisi käydä hullusti. Minovici suunnittelee vielä kerran myrkkypikarin tyhjentämistä ja aikoo sitten lopettaa kokeilunsa, jonka jälkeen hän ryhtyy kirjoittamaan tieteellistä teosta kokemuksistaan. Kirjan nimeksi on suunniteltu »Viimeiset hetkemme». Useat kustantajat ovat jo tehneet houkuttelevia tarjouksia vielä valmistumattomasta käsikirjoituksesta.

Kuka murhasi hänet?

Seuraavassa numerossa jännittävä artikkeli!

MATHA-JUMALATTAREN SILMÄT

Se, joka katsoo Matha-jumalattaren silmiin, on tuomittu kuolemaan. Helen tiesi sen, mutta kuitenkin hän uhmasi kohtaloaan...

Kimaltelevaa, sinertävänvalkoista lunta, johon korkeiden kuusien varjot kuvastuivat sinipunertavina. Dick Howard hengitti raikasta talvi-ilmaa ja heittäytyi rentonaan liukumaan jyrkähköä myötämäkeä. Kaukana alhaalla oli laakso. Hänen suksensa uursivat syvät ladut ja hän tunsi kuin lentävänsä...

Mutta sitten hän heräsi ja huomasi makaavansa bungalowissaan intialaisessa viidakossa. Armottoman troopillisen auringon ensimmäiset säteet tunkeutuivat sälekaihtimien lomitse. Moskiittoverkon alla oli tukahduttavan kuuma. Lumi, sinertävät vuoret ja raikas talvi-ilma olivat haihtuneet. Hän koetti vielä uinahtaa saadakseen äskeisestä unestaan kiinni. Turhaan. Apinat lörpöttelivät läheisissä puissa ja ohuella palmunlehväkatolla. Kuului paljaiden jalkojen sipsutusta alkuasukaspalvelijan tullessa ilmoittamaan:

— Tuan, kylpy on valmis.

Dick Howard hymyili ivallisesti ajatellessaan »kylpyä». Sen muodosti yksinkertainen, kuhmuinen vesitynnyri ja ruostunut ämpäri, jolla hän kaatoi vettä ylleen halutessaan ottaa »suihkun». Muutamia minuutteja myöhemmin hän todellakin istui »kylvyssään» ja laiha, ruskeaihoinen alkuasukaspalvelija valeli hänen selkäänsä haalealla, kellertävällä jokivedellä...

Kolme valkoihoista miestä ratsasti aarniometsän läpi oijustavaa polkua. Siinä oli Dick Howard, yli-insinööri, joka johti suurta siltarakennusta mahtavan joen yli, toinen insinööri John Marling ja pitkäaikaisen tropiikkikokemuksen omaava työnjohtaja Richard Carleton. Aurinko poltti lehdistön läpikin ja maisema näytti epätodelliselta aamupäivän helteessä. Nuo kolme miestä istuivat välinpitämättöminä satuloissaan ja Dick Howard tuskin kiinnitti huomiotaan vihertävänvalkoisiin orkideoihin, jotka riippuivat eräästä puusta, vaikka hän näkikin ne. Mutta sitten hänen aivoihinsa kohosi ajatus, että nuo orkideat sopisivat erinomaisesti Helen Greigin hopeanharmaaseen iltapukuun. Helen! Dick kohentautui satulassaan. Hänen kirjoittamattomiin elämänohjeisiinsa kuului olla ajattelematta Heleniä. Mutta uniaan hän ei voinut määrätä. Hänhän oli juuri vähän ennen heräämistään uneksinut tuntureista, hiihtoretkistä ja — Helenistä. Dickin huulet vetäytyivät kapeaksi raoksi ja hän kannusti ratsuaan, joka alkoi joustavasti ravata. Mutta pian hevosen ravi muuttui jälleen käynniksi. Intian viidakoissa sekä ihmiset että eläimet väsyvät nopeasti...

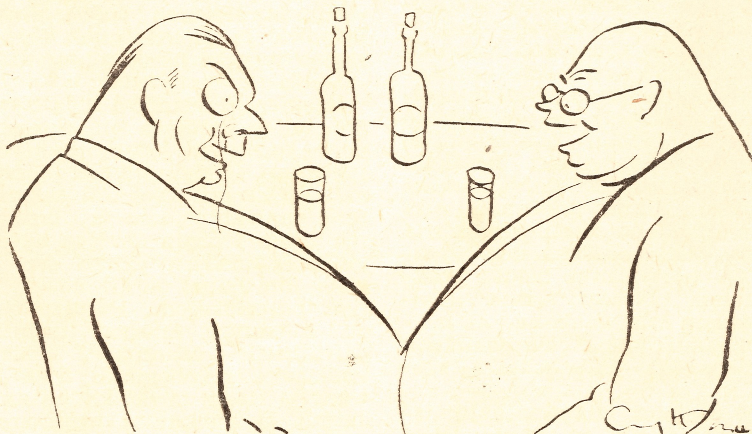
Dick Howardin väsymys haihtui kuitenkin heti hänen nähdessään siltarakennuksen. Silta, tuo teräksestä ja betonista rakennettu kolossi, oli jo melkein valmis. Se kaareutui rohkeasti joen yli ja sen ääriviivat piirtyivät terävinä sinistä taivasta vasten. Työläiset näyttivät ikäänkuin muurahaisilta liikkuessaan rakennustelineillä. Valkoiset miehet laskeutuivat satuloistaan ja menivät »Yli-insinöörin toimistoon». Se oli vain aallotetusta pellistä kokoonkyhätty vaja, jonka keskellä oli suuri piirustuspöytä. Mutta vajan ikkunoista oli erinomainen näköala rakennustyömaalle. Konttoriinsa mennessään Dick Howard pani merkille, että työläisten lörpöttelyssä sointui tänään erilainen pohjasävel kuin tavallisesti. Hän oli tottunut jo kauan sitten siihen, että alkuasukastyöläiset lörpöttelivät koko ajan kuin apinaparvi. Mutta tänään — niin, tänään se kuulosti toisenlaiselta kuin muina päivinä. Siinä oli syvempi, uhkaavampi pohjasävy. Siksi hän kysyikin:

— Carleton, mikä työläisiä tänään vaivaa?

Carleton oli ollut jo toistakymmentä vuotta työnjohtajana samaisessa yhtiössä, joka rakennutti rautateitä ja siltoja Intiaan, ja hän tunsi alkuasukastyöläiset paremmin kuin moni muu eurooppalainen. Yli-insinöörit samoinkuin heidän apulaisensakin vaihtuivat yhtenään, mutta Carleton pysyi paikallaan. Hän oli leveäharteinen, voimakas mies ja hänen palvelijansa väitti hänellä olevan taikakeinoja malariaa vastaan, sillä koko tropiikissa olonsa aikana hän ei ollut sairastunut tuohon kuumien ilmanalojen vitsaukseen. Carleton kuunteli hetkisen työmaalta kantautuvia ääniä ja mietti sitten muutaman tovin. Vihdoin hän muisti:

— Aivan niin — nythän on toukokuun ensimmäinen viikko. Tulevana yönä alkuasukkaat viettävät Matha-jumalattaren juhlaa. Olisi parasta, insinööri, että työläiset saisivat tänään lopettaa tavallista aikaisemmin työnsä, sillä he ovat aivan liian kiihoittuneita voidakseen työskennellä kunnollisesti. Olen iloinen joka vuosi, kun nämä juhlat ovat ohitse.

Pieni, paksu John Marling kääntyi kiukkuisena työnjohtajan puoleen:

— Olitko eilen Vikkaraisen illallisilla?
— Olin.
— Huomasitko, olinko minäkin siellä?

— Niin, se nyt vielä puuttuisi, että lopettaisimme työt aikaisemmin jonkun epäjumalan kunniaksi vietettävän juhlan vuoksi! Alkuasukkailla on työsitoumus sillan rakentamiseen eikä Matha-jumalattaren juhliin. Heidän juhlansa eivät liikuta meitä. Ja tuosta lörpöttelystä täytyy tulla loppu! Carleton, sanokaa työläisille...

Dick Howard laski kätensä rauhoittaen Marlingin olkapäälle ja kysyi työnjohtajalta:

— Carleton, minkälainen jumalatar tämä Matha oikeastaan on? Ja miksi työläiset ovat levottomia hänelle pyhitetyn juhlan aikana?

— Luulen, että Matha-jumalattarelle uhrattiin ihmisiä vielä muutama vuosi sitten. Hänen temppelinsä on vähän matkan päässä täältä. Sikäli kuin tiedän, ei yksikään valkoihoinen ole käynyt siellä, enkä minä liioin kehoittaisi ketään sinne menemäänkään. Jumalattaren patsas on kertomusten mukaan tavattoman suuri ja alkuasukkaiden väittämän mukaan tehty puhtaasta kullasta. No, sitä minä tietenkin epäilen. Mutta siihen on joka tapauksessa kiinnitetty joukottain jalokiviä ja muita kallisarvoisia koristeita ja sen silminä on suuret safiirit. Alkuasukkaat väittävät, että jokainen, joka katsoo jumalattaren silmiin, kuolee. Eikä kukaan alkuasukas uskallakaan katsoa jumalattaren kasvoihin. Juhlayönä jumalattaren alttarilla uhrataan eläimiä ja kukkia, mutta ei liene vielä kovinkaan pitkä aika siitä, kun ihmisuhritkin olivat tavallisia.

— Tuohan kuulostaa mielenkiintoiselta; minä kysyn asiaa lähemmin joltakin alkuasukkaalta, Marling innostui sekä aikoi lähteä ulos.

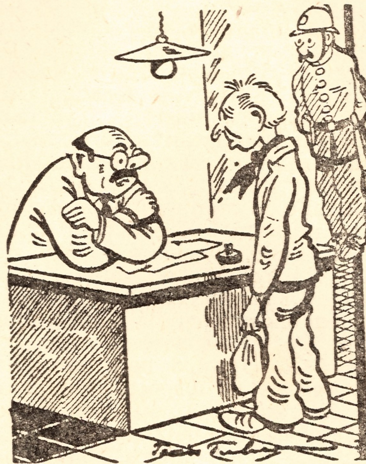
Carleton tarttui kuitenkin hänen käsivarteensa pidätellen ja neuvoi:

— Minä jättäisin sen tekemättä, mr Marling. Alkuasukkaat muuttuvat vain entisiäkin umpimielisemmiksi ja vastahakoisemmiksi, kun muukalainen sekaantuu heidän uskonnollisiin menoihinsa. Ettekä sitä paitsi saa kuitenkaan mitään rehellistä vastausta heiltä tässä asiassa. Ja muistakaa — valkoisen on vaarallista tunkeutua heidän uskonnollisiin juhliinsa, sillä silloin heräävät heidän kansalliset kiihkomieliset vaistonsa. Älkää unohtako, että Matha-jumalatar vaatii ihmisuhria ja että vain viranomaisten ankaruus on vieroittanut heidät julkisesti tästä tavasta. Mutta — viranomaiset ovat kaukana. Ja meitä on vain kolme eurooppalaista kolmeatuhatta alkuasukasta vastaan...

Dick Howard kuunteli hajamielisenä Carletonin selostusta. Hän katseli rakennustyömaalla hääräävià ja hikoilevia alkuasukkaita, jotka valmistivat teknillistä suurluomusta — käsittämättä siitä mitään. Vihdoin hän määräsi lyhyesti:

— Työt lopetetaan kello neljätoista. Ja sinä, Marling, jätät sekä alkuasukkaat että heidän ihmisuhreja himoitsevan jumalattarensa rauhaan.

Peltiparakissa oli hiljaista. Carleton oli työmaalla ja Marling oli mennyt tarkastamaan siltarakennuksen toisessa päässä olevia sementtivaluja. Dick Howard istui piirustuspöydän ääressä ja nojasi päätään käteensä. Veri jyskytti hänen ohimoissaan ja vaistomaisesti hän otti taskustaan pari kiniinikapselia pistäen ne suuhunsa. Hän oli liian väsynyt huutaakseen palvelijaansa tuomaan tonic-vettä. Vettä, Dick ajatteli. Kunpa vielä kerrankin saisi juoda kunnollista

— Miksi päätitte ryhtyä valmistamaan vääriä seteleitä?
— En osannut tehdä oikeita.

vettä! Mutta viidakon vesi on myrkyllistä. Täällä juotiin vain tonicia... Kylmää vettä. Oli mieletöntä ajatellakin sellaista. Jäävettä ja Helenen viileät huulet, jäävettä ja Helenen... Yhtä ja samaa jyskytti hänen ohimoissaan. Helen...

Helenen ja insinööri Dick Howardin suhde toisiinsa oli kummallinen. Helen oli rakennusyhtymän johtajan Greigin tytär. Ensimmäisen kerran Dick oli tavannut tuon vaaleahiuksisen ja sinisilmäisen tytön johtaja Greigin upeassa yksityisasunnossa vähän sen jälkeen, kun hänet oli kiinnitetty yhtiön palvelukseen. Johtaja Greig oli kutsunut nuoren insinöörin päivälliselle asuntoonsa. Kahta kuukautta myöhemmin Dick Howard ja Helen olivat kihlautuneet. Ja neljää kuukautta myöhemmin Dick kuuli tulevan appensa kertovan uudesta siltarakennussuunnitelmasta, joka piti rakentaa tänne viidakkoon. Hän oli sanonut:

— Olin ajatellut lähettää sinut sinne yli-insinööriksi, Dick, mutta eihän se tietenkään nyt käy päinsä.

Hän oli samalla katsahtanut hymyillen tyttäreensä. Ei, eihän nuorta aviomiestä voisi lähettää Intian viidakkoihin eikä liioin voinut ajatellakaan, että Helen matkustaisi sinne. Oli vain yksi mahdollisuus: Dick saisi jäädä yhtiön Lontoossa olevaan konttoriin...

Dick Howard vietti kaksi unetonta yötä. Hän ei voinut karkoittaa mielestään suurta siltarakennusta, jonka johtajana hän voisi näyttää, mihin hän kykenee. Se olisi itsenäinen työ, jossa hänen taitonsa joutuisi oikeaan valoon!

Sitten Dick jutteli asiasta Helenelle:

— Viipyisin siellä vuoden. Voisitko odottaa minua niin kauan, Helen?

Helenen silmät suurenivat ja hän ihmetteli:

— Mutta — Dick? Mitä ihmettä? Miksi minun pitäisi jäädä yksin koko vuodeksi? Morsian — ilman sulhasta! Ei, me menemme naimisiin syntymäpäivänäni ja sinä jäät Lontooseen.

— Helen — etkö käsitä? Etkö ymmärrä, mitä se merkitsee minulle? Minä tahtoisin näyttää kykeneväni johonkin. Minä tahtoisin rakentaa maailman uudenaikaisimman sillan, saisin vihdoinkin työskennellä itsenäisesti ja toteuttaa suunnitelmani. Helen — anna minulle tilaisuus...

Mutta Helen ei tahtonut kuunnellakaan häntä. Helen antoi hänelle sormuksen takaisin ja purki kihlauksen.

Palmujen varjot olivat pidentyneet. Dick Howard loikoili bungalowinsa parvekkeella nojatuolissa ja kuunteli viidakon ääniä. Tänä iltana sekaantui kummallinen ääni apinoiden lörpöttelyyn: tam tam — tamtam — tam tam. — Se kiiruhti alkuasukkaita ihmisuhreja vaativan jumalattaren temppeliin, Dick ajatteli. Matha-jumalattarella on safiirisilmät, siniset silmät niinkuin Helenellä, sydämettömät silmät. Dick ajatteli edelleen, että ellei hän olisi niin väsynyt, niin hän lähtisi poimimaan viidakkopolulla näkemänsä orkideat. Carleton oli aina varoittanut lähtemästä lataamattomin pistoolein viidakkoon. Mutta siitä Dick ei välittänyt. Hänhän oli tullut rakentamaan tänne siltaa eikä ampumaan ihmisiä. Alkuasukkaat eivät olleet vihamielisiä eikä...

Silloin Dick kuuli ääniä. Ensin hän istui hiljaa ja luuli uneksivansa. Äänet kuuluivat lähempää ja Dick kohottautui istumaan. Miesten ääniä ja — naisen naurua. Hyvin kirkasta naurua, se kuulosti ihan kuin... Minulla on kuumetta, Dick ajatteli. Bombayn eng-

(Jatkuu siv. 8.)

HIUSKARVAN VARASSA

— Hyvä tarkastaja, koettakaa taivuttaa mieheni matkustamaan täältä pois joksikin ajaksi!

Miten voin palvella teitä? etsivätarkastaja Williams kysyi mieheltä, jonka päivystävä konstaapeli oli ohjannut hänen virkahuoneeseensa.

Vierailijan ahavanpuremille kasvoille kohosi entistä tummempi väri ja hän vastasi tummasointisella bassoäänellään:

— Tarkoitukseni ei ollut tulla laisinkaan vaivaamaan teitä tänne mokomalla joutavuudella, mutta Elsie, vaimoni, oli saanut sen päähänsä ja sanotaanhan vanhassa sananparressa, että mitä nainen tahtoo, sitä Jumalakin haluaa. Toisin sanoen kotirauhan vuoksi tulin luoksenne. Syynä tulooni on tämä.

Vieras otti taskustaan kirjeen ja ojensi sen tarkastajalle. Tämä luki:

»Eversti James Colton.

Koska varmuudella tiedän henkenne olevan vaarassa, niin velvollisuuteni kristittynä on varoittaa Teitä. Ainoa mahdollisuutenne pelastua Teitä uhkaavasta vaarasta on se, että poistutte mahdollisimman pian nykyisestä asunnostanne johonkin tuntemattomaan paikkaan. Älkää halveksiko varoitustani. Enempää en voi kertoa. X.»

Luettuaan kirjeen tarkastaja Williams alkoi tutkia sitä lähemmin. Hän totesi:

— Tämä on lähetetty Bombaysta viime kuun 16 päivänä. Kirjeen on kirjoittanut nainen, joka kaikesta päättäen kuuluu johonkin korkeaan intialaiseen kastiin. Onko teillä aavistustakaan, kuka kirjeen lähettäjä on?

— Ei, eversti Colton vastasi. — Totuuden sanoakseni olen koko ajan ollut sitä mieltä, että joku sikäläisistä ystävistämme on halunnut pilailla tällä sopimattomalla tavalla. Oletteko varma, että kirjeen on kirjoittanut joku nainen?

— En ole aivan varma, mutta käsiala vaikuttaa naiselliselta. Että hän on alkuasukasnainen päättelen siitä, että kirjainten muodosta arvellen hän ei ole käyttänyt englantilaisia kirjaimia pitempään aikaan, joten niiden muoto on kankeahko. Kirjeen sanamuoto ja oikeinkirjoitus taas ilmaisevat, että kirjoittaja on opiskellut jossakin englantilaisessa koulussa, joten hänen täytyy kuulua johonkin korkeaan kastiin.

— Tuo kuulostaa todenmukaiselta. Ehkäpä uhkauksessa sittenkin on jotain takana...

— Ehkä on. Saitteko vihamiehiä alkuasukkaista Intiassa ollessanne, eversti? Otaksun teidän näet olleen siellä.

— Kyllä, olin Intiassa parikymmentä vuotta, ja luonnollisesti sinä aikana jouduin monta kertaa astumaan heidän varpailleen, usein tahtomattanikin. Mutta aivan kuolemanvihollisia en luulisi saaneeni, elleivät erään murhaajajoukkueen jäsenet, joista minun oli osa hirtätettävä ja toiset saatettava pitkäaikaisiin vankeusrangaistuksiin, olisi sellaisia. Olisivathan näet nämä vangit voineet jo vapautua. Sikäläiset ihmiset ovat hyvinkin kostonhaluisia, mutta en uskoisi heidän kuitenkaan matkustavan sitä varten Englantiin. Mutta tulkoot vain. Minusta he eivät ainakaan saa laupiasta uhrilammasta. Olen tottunut käsittelemään kovanahkaisia roistoja ennenkin.

— Tämä kirje on lähetetty viime kuun kuudentenatoista, tarkastaja Williams tuumi ajatuksissaan. — Toisin sanoen vihollisenne olisivat ehtineet matkustaa jo tänne, jos he olisivat lähteneet yhtä aikaa matkalle kuin kirje on lähetetty. Minä kehoittaisin teitä matkustamaan muutamiksi viikoiksi pois.

— Minäkö lähtisin moisia roikaleita pakoon?! Ei tule kysymykseenkään. En ole milloinkaan yrittänyt kaihtaa vaaraa, enkä tee sitä nytkään.

— Tuollaista vastausta odotinkin, eversti, mutta oletteko ajatellut vaimoanne, joka myöskin on vaarassa?

— Yrittäköötpä vain...

— No niin, eversti, siinä tapauksessa en voi ehdottaa mitään muuta kuin että kutsutte minut muutamiksi päiviksi vieraaksenne.

— Olette tervetullut vaatimattomalle tilalleni niin pitkäksi aikaa kuin haluatte, eversti Colton sanoi sydämellisesti. — Jos he yrittävät joitakin konnankoukkuja minua vastaan, niin on hyvä tietää voivansa luottaa teidänkaltaisenne miehen apuun. Juna lähtee Clarton Halliin kello yhdeksäntoista Paddington-asemalta. Onko teillä aikaa ja halua lähteä mukaani?

— Olen aikanaan asemalla, tarkastaja Williams lupasi.

Eversti Coltonin vaimo oli asemalla vastassa. Hän oli keski-ikäinen, varsin miellytävä nainen. Matkalla everstin maatilalle hän kertoi, että edellisenä yönä rakennukseen oli murtauduttu, mutta, mikäli hän oli huomannut, mitään ei oltu varastettu. Ellei, mrs Colton sanoi vilkaisten mieheensä, murto olisi tarkoitettu sinua varten, James. Muistat kai, millä tavoin sinua kirjeessä uhattiin? Hyvä tarkastaja, koettakaa taivuttaa mieheni matkustamaan täältä pois joksikin ajaksi!

— Olen jo koettanut, mrs Colton, tarkastaja vastasi vakavana.

— Tarkoitatte siis, että uhkaus on vakava?

— Epäilemättä, mrs Colton. Joka tapauksessa tiedän kahden intialaisen ostaneen eilen matkaliput tälle asemalle, ja todennäköisesti juuri he ovat murtautuneet taloonne. Onneksi eversti oli Lontoossa. Tällä hetkellä puoli tusinaa miehistäni on etsimässä noita intialaisia, joten ei kestäne kauan, ennen kuin heidät saadaan kiinni. Asiasta toiseen, onnistuiko roistojen päästä sisään?

— Kyllä. He oli tunkeutuneet makuuhuoneeseemme. Onneksi minä olin erään ystävättäreni luona kylässä, kuten aina silloin, kun mieheni ei ole kotona. Siksi sain tietää asiasta vasta tänä aamuna kotiin tultuani.

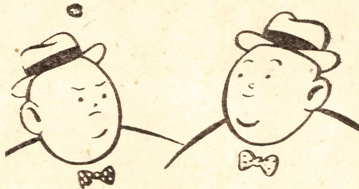

Vanha ampujamestari päättää päivänsä.

— Neuvoisin teitä viettämään ensi yönkin ystävättärenne luona, tarkastaja Williams sanoi. — Ei näet olisi hauskaa, jos olisitte läsnä vierailun sattuessa, sikäli kuin he saapuvat.
— Pysyn mieheni rinnalla siksi, kunnes asia on selvitetty, mrs Colton sanoi. — Minä en pelkää.
— Siinä tapauksessa ehdotan, että vietämme kaikki kolme ensi yön makuuhuoneessanne, sillä sinne he tietenkin yrittävät, jos tulevat.

Neljä tuntia eversti ja mrs Colton sekä tarkastaja Williams olivat istuneet pimeässä makuuhuoneessa, mutta mitään ei tapahtunut. Sitten eversti haukotteli ja sanoi:
— He eivät uskalla tulla, joten on parasta mennä nukkumaan. Minä valvoinkin koko viime yön, joten olen hieman väsynyt.
— Sytyttäkää joka tapauksessa valot, tarkastaja kehoitti äkkiä.
Eversti Colton sytytti valot. Tarkastaja vetäisi vuodepeitteen pois ja heitti sen syrjään. Samassa hän itse hypähti sivulle. Keskellä vuodetta oli näet kobra, joka yritti iskeä hampaansa häiritsijäänsä. Seuraavassa silmänräpäyksessä tarkastaja Williams oli saanut pistoolinsa esille ja tarkasti tähdätty laukaus musersi matelijan pään.
— Tämä on ensimmäinen murto, jossa murtautujat ovat jotakin tuoneet, tarkastaja sanoi katkerana. — Tässä olisi voinut käydä hullusti.
— Kirotut lurjukset! eversti manasi. — Tuollaista sattui silloin tällöin ollessani Intiassa, mutta täällä kotona se tuntuu jo liian karkealta.
— Ainoa, mitä voimme tehdä, on odottaa huomisaamua ja ovatko mieheni päässeet noiden roistojen jäljille, tarkastaja sanoi lopuksi.
Tarkastaja Williams arvasi oikein. Varhain seuraavana aamuna hän sai puhelinsanoman, että molemmat epäilyttävät intialaiset olivat vangitut.

— Miksi Möttönen naitti tyttärensä pahimmalle vihamiehelleen?
— Toimittaakseen vaimonsa tämän anopiksi!

Matha-jumalattaren . . .

(Jatkoa siv. 6.)

lantilainen lääkäri oli sanonut, että kuulohäiriöt ovat luonteenomaisia vaikealle malariakohtaukselle. Äänet kuuluivat nyt aivan bungalowin lähettyviltä. Nyt hän eroitti jo yksityisiä sanojakin. Tulijat puhuivat englantia:
— Missä hän mahtanee olla, poikaraukka? eräs ääni ihmetteli.
Muuan toinen vastasi siihen:
— Uskaltaisin lyödä vetoa, että hän on Marlingin bungalowissa pokerin peluussa.
Dick Howard painoi kädet korvilleen: Hyvä Luoja, ei ollut epäilystäkään, tulija on — Helen!
— Hei! Dick huudahti — tahi oikeammin sanoen aikoi huudahtaa, mutta hänen äänensä kuului vain epäselvänä ähkäisynä. Hän meni parvekkeen portaille. Siinä tuli Smith, elokuvayhtiöitten asiamies Bombayssa, ja Macpherson, lääkäri. Ja heidän välissään oli valkoiseen ratsastuspukuun pukeutunut pieni ja solakka nainen vaaleine hiuksineen ja sinisine silmineen.
— Hyvää iltaa, Dick! pieni nainen toivotti.
Dick Howard ei liikahtanutkaan.
— Hyvää iltaa — Dick! solakka olento sanoi uudelleen ja hänen äänensä tuntui värähtävän.
— Tohtori Macpherson — minä näen näkyjä ja minulla on myöskin harha-aistimuksia, ja kuitenkin olen syönyt kiniiniä koko päivän, Dick vihdoin sanoi.
— Mitä harha-aistimuksia teillä on? lääkäri kysyi huvitettuna.
— Olen näkevinäni sen naisen, jota rakastan ja olen kuulevinani hänen äänensä, Dick vastasi nauraen.
Lumous oli kadonnut ja hän levitti käsivartensa sulkien Helenen syliinsä.
— Missä palvelijanne oikeastaan on? Smith kysyi.
Seurue istui Howardin bungalowin parvekkeella ja Dick oli kuullut jo Helenen tulomatkan vaiheet. Helen oli yksinkertaisesti lähtenyt Lontoosta ja saapunut Bombayhin jatkaakseen sieltä matkaansa viidakkoon tervehtimään erästä insinööri Howardia. Sitten oli kerrottu, kuinka Bombaysta oli oltu sähkösanomavaihdossa Helenen isän kanssa ja vihdoin lähdetty tänne aarniometsän keskellä olevalle siltarakennustyömaalle. Nyt Smith tahtoi tietää, missä Howardin alkuasukaspalvelija oli.

Dick meni noutamaan virvokkeita ja kertoi sitten alkuasukkaiden juhlista. Hänen mainittuaan Matha-jumalattaren safiirisilmät Helen huudahti:

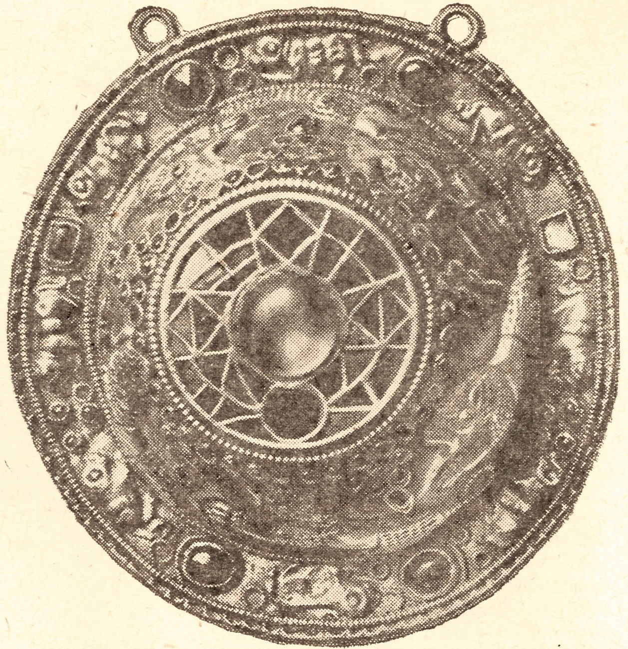
— Minä haluaisin nähdä ne! Minä tahtoisin todellakin kokeilla, ovatko ne niin vaaralliset kuin Dick äsken mainitsi. Ja minun horoskoopissani sanottiin — minulle on näet kerran laadittu sellainenkin — että tulen onnelliseksi vasta sitten, kun olen joutunut katsomaan kuolemaa silmästä silmään.
— Olet lapsellinen, Helen, Dick sanoi, mutta katui jo seuraavassa hetkessä sanojaan, kun Helen nyrpisti huuliaan ja huomautti:
— Tulin tänne tervehtimään sinua, enkä kasvatettavaksesi.

Myöhemmin koko seurue lähti tervehtimään Marlingia. Kukaan ei seurustelun aikana ollut huomannut, milloin Helen pujahti ulos ja jäi sille tielleen. Äkkiä vain todettiin hänen olevan poissa, ja Dick aavisti pahinta. Kaikki miehet lähtivät kiireesti etsimään kadonnutta ja suuntasivat matkansa Matha-jumalattaren temppeliin. He arvasivat Helenen lähteneen katsomaan alkuasukkaiden juhlia.
Miehet saapuivat juhlapaikalle. Mahtavat temppelinmuurit kuvastuivat kuin varjokuvana kuun valaisemaa taivasta vasten. He tunkeutuivat varovaisesti juhlayleisön joukkoon ja tulivat suureen temppelihalliin, joka oli täynnä kansaa. Ihmiset lainehtivat kuin meri suunnattoman suuren epäjumalankuvan edustalla. Se oli kauttaaltaan kullattu ja siroteltu täyteen jalokiviä. Kaikesta komeudestaan huolimatta Matha-jumalatar vaikutti pelottavalta.
Nyt kaikui kuin mielipuolinen huuto hallissa. Se kajahti kuin merkkitoitotus. Ihmisjoukko alkoi tungeksia eteenpäin. Käsiä kohosi ilmaan ja tikareja välähteli siellä, täällä. Ja Helen oli tämän huomion ja kiihkon aiheuttaja. Ensimmäiset tikarit välähtelivät ihan tytön lähettyvillä, kun Dick huomasi hänet...
Yliluonnollisin voimin Dick tunkeutui kansanjoukon läpi Helenen vierelle. Hänellä oli pistoolinsa kädessään, mutta se oli lataamaton. Ja mitä hän olisi voinut tälle valtavalle massalle, vaikka hänen aseensa olisi ollut panostettukin! Mutta sitten hänen päähänsä pälkähti eräs ajatus. Hän kohotti Helenen olkapäilleen ja huusi:
— Katsokaa hänen silmiään! Hänellä on samanlaiset silmät kuin Matha-jumalattarella ja hän on tabu!
Helenelle hän kuiskasi:
— Koeta pitää silmäsi mahdollisimman avoinna.
Kansanjoukolle hän vielä huusi:
— Tämä nainen on Matha-jumalattaren sisar! Hänellä on samanlaiset silmät. Katsokaa hänen silmiään, safiirisilmiä!
Askel askeleelta Dickin onnistui kantamuksineen raivata tietään kansanjoukon läpi, joka nyt vähitellen alkoi perääntyä kunnioittavasti heidän tieltään. Tikarit painuivat piiloon ja hetken kuluttua Dick ja Helen seuralaisineen katosivat viidakkopolulle.

ATTILAN HAUDAN ARVOITUS

Nykyisin tiedetään, mistä hunnit saapuivat Eurooppaan, mutta vieläkään ei ole saatu selville, mihin heidän mahtava päällikkönsä Attila on haudattu.

Kolminkertainen kulta-, hopea- ja rauta-arkku vyöryvien vesimassojen alla...

Attilan hautaa etsittäessä löydetty, puhtaasta kullasta valmistettu astia.

Suunnilleen puolitoista tuhatta vuotta sitten byzantilainen keisari Theodosius II tunsi helpotusta saadessaan viestin hunnien mahtavan päällikön Ruasin kuolemasta. Hän arveli, ettei hänen enää tarvitsisi maksaa tälle barbariheimolle vuotuista veroa, joka oli 350 naulaa puhdasta kultaa. Hän toivoi lisäksi, että Ruasin kuoltua tämän villit sotalaumat, jotka olivat valloittaneet suurimman osan Aasiaa ja Eurooppaa, hajaantuisivat ja palaisivat takaisin kotiseudulleen Kiinan muurin ulkopuolella oleville lakeuksille. Nyt hänen omalla valtakunnallaan olisi tilaisuus päästä valtaan ja kunniaan. Viimeisen kerran hän nyt, niin hän päätteli, lähettäisi vuotuisveronsa ja hän toivoi, että hänen lähettiläänsä palaisivat takaisin tuoden tiedon hunnilaislaumojen lähdöstä Keski-Euroopan tasangoilta.

Mutta Theodosius II erehtyi.

Kaksi nuorta miestä, Attila ja Buda, Ruasin veljenpojat, olivat nousseet hunnien valtakunnan johtoon, ja he osottautuivat paljon kovemmiksi pähkinöiksi kuin kuollut päällikkövanhus. Kun byzantilaiset lähettiläät saapuivat hunnien luokse, niin he odottivat kohteliasta ja huomaavaista vastaanottoa, niinkuin heidän arvonsa olisi vaatinut, mutta Attila otti heidät vastaan istuen ratsunsa selässä. Siihen aikaan moinen vastaanotto oli suoranainen loukkaus, sillä toisen puhutteleminen hevosen selässä istuen merkitsi samaa kuin ylenkatsoa alapuolellaan seisovia. Attila oli pienikokoinen, harteikas ja vahvarakenteinen, hänellä oli kellertävä iho ja mongolilaisen vinot silmät sekä ulkonevat poskipäät — mutta hän ei ollut valinnut satulaa pienuutensa vuoksi, vaan osoittaakseen Theodosiuksen lähettiläille, että hän todellakin halveksui heitä. Mistään neuvotteluista ei myöskään tullut mitään, vaan Attila kohotti muitta mutkitta veron kaksinkertaiseksi ja viittaili, että hän saattoi kohottaa sen vielä suuremmaksikin. Sillä kertaa hän tyytyi lähettiläiden tuomaan veroon, summaan, mikä vastaisi suunnilleen noin kahtakymmentämiljoonaa meikäläistä markkaa.

Tiedemiehet etsivät Attilan hautaa.

Hunnien alkuperäistä kotiseutua ei tiedetä aivan tarkalleen, mutta historioitsijat ja muinaistutkijat ovat yksimielisiä siitä, että se on ollut Aasian sisäosissa. Otaksutaan myöskin, että kuuluisa Kiinan muuri rakennettiin aikoinaan pidättämään ryösteleviä hunnilaumoja. Edelleen otaksutaan, että alunperin on ollut neljä suurta hunniheimoa, joista suurin oli se, joka kolmannella ja neljännellä vuosisadalla lähti valloittamaan Eurooppaa. Attilan joukot asettuivat Unkarin tasangoille ja kuului-

---

— Olinko minä lähellä kuolemaa? Helen kysyi kuiskaten.

Dick nyökkäsi vaiteliaana. Sitten hän kysyi:

— Jaksatko kävellä?

— Tietysti jaksan. Minun täytyy puhua kanssasi vakavasti, Dick, mutta niin kauan kun pidät minua sylissäsi, minulle tulee mieleen vain kummallisia ajatuksia.

— Mitä ajatuksia?

Helen punastui ja vastasi vältellen:

— En sano niitä nyt... Mutta niin paljon minä voin sanoa, että tulin tänne, koska olen sellainen nainen, etten voi odottaa liian kauan... Ja nyt saat matkustaa kanssani Bombayhin, missä voimme mennä naimisiin konsulaatissa. Sitten tulemme tänne takaisin ja sinä lopetat suuren työsi...

sa hunnipäällikkö hallitsi siellä yksinvaltiaana sen jälkeen, kun hänen veljensä Buda oli kuollut aivan nuorena. Roomalaiset historioitsijat kertovat, että Attilan pysyväinen leiri oli Tonavan ja Tiszan välimailla. Lisäksi kerrotaan, että tässä kuninkaallisessa majapaikassa oli röykkiöittäin kallisarvoisia jalometalliesineitä. Vieraille tarjottiin ruokia ja juomia hopeisilta ja kultaisilta lautasilta ja samoista metalleista valmistetuista pikareista. Mutta Attila itse ja hänen soturinsa viettivät varsin yksinkertaista elämää. Heidän juomanaan oli vuohen- tai tammanmaito ja ruokanaan pääasiallisesti raaka liha ja keittämättömät vihannekset sekä ruokailuvälineinä puulautaset ja -pikarit. He viettivät siis kaikin puolin hyhin yksinkertaista elämää. Attila oli varsin totinen ja arvokas mies, joka vaati ehdotonta kuuliaisuutta alamaisiltaan ja rankaisi säälimättömästi pienimmänkin tottelemattomuuden. Hän osasi myöskin toisella tavalla herättää kunnioitusta kansassaan. Niinpä hän antoi pappiensa ilmoittaa, että eräs jumalolento oli ilmaantunut hänelle ja osoittanut paikan, mistä hän löytäisi miekan, joka antaisi hänelle voiman valloittaa monia maita ja hallita niiden kansoja. Tietenkin hän löysi tuon tarumaisen miekan — jonka hän luultavasti itse oli etukäteen piiloittanut — ja siitä hetkestä alkaen hunnit kohtelivat häntä jumalallisena olentona.

Attila ei liene ollut sellainen verenhimoinen ja peloittava tyranni, jollaiseksi jälkimaailma on hänet kuvaillut. Hän hallitsi pari vuosikymmentä yksinvaltiaana niitä alueita, joita tänä päivänä sanotaan Keski-Euroopaksi, ja hän osasi pitää kurissa ja koossa valtakunnassaan asuvat lukuisat eri kansat: hunnit, vandaalit, gootit ja monet muut, joiden jälkeläisiä yhäkin asuu Euroopassa. Attila itse piti hoviaan nykyisessä Unkarissa sotiensa väliaikoina ja Unkarissa onkin säilynyt paljon kansainvaellusten ajan muistoja ja siellä on tehty lukuisia löytöjä hunnilaiskaudelta.

Sen jälkeen, kun Attila oli selvittänyt välinsä keisari Theodosius II:n kanssa, hän huomasi, että hänellä on kana kynimättä myöskin länsi-roomalaisen valtion kanssa. Historioitsijat mainitsevat Attilan hyökänneen Roomaa vastaan sen johdosta, että hän oli luvannut vandaalien kuninkaalle Gensericille pitää roomalaiset legioonat toimessa sillä aikaa, kun vandaalit hyökkäsivät Pohjois-Afrikkaan. Attilalla lienee ollut muitakin syitä sotaansa Roomaa vastaan.

Asia oli siten, että Länsi-Rooman keisarilla Valentinianuksella oli kaunis sisar Honoria, jota hän ei halunnut naittaa kenellekään, koska mahdollisen vävyn saattoi otaksua esittävän vaatimuksiaan ei yksinomaan perintöön, vaan myöskin valtakunnan hallintoon — sellainen ei näet ollut laisinkaan harvinaista Rooman historiassa. Asettaakseen jo ajoissa pisteen kaikille sen suuntaisille yrityksille, mikäli ne kohdistuivat sekä valtioon että hänen yksityisomaisuuteensa, Valentinianus lähetti sisarensa keisari Theodosiuksen hoviin. Nuori tyttö vietti siellä kolmetoista vuotta mitä ankarimman silmälläpidon alaisena, mutta hän oli kuitenkin kuullut kerrottavan paljonkin hunnien mahtavasta ja julmasta päälliköstä, joten Honorian mielenkiinto Attilaan oli herännyt. Honoria käsitti, mitä Attila saattaisi merkitä hänelle ja mahdollisesti hunnilaispäällikkö voisi kostaa hänen puolestaan myöskin veljelle, Valentinianukselle. Joka tapauksessa Honoria lähetti erään eunukin viemään sormuksensa hunnilaisruhtinaalle ja tarjosi samalla tälle kätensä ja sydämensä sekä luultavasti myöskin »puolet valtakuntaa». Mainitaan, että Attila ei aluksi kiinnittänyt paljonkaan huomiota tähän imartelevaan tarjoukseen, vaan jatkoi entisiä tapojaan mennen naimisiin jokaisen häntä miellyttävän tytön kanssa. Mutta sitten eräänä päivänä hänen mieleensä tuli, että naimiskauppa Honorian kanssa sopisi erinomaisesti hänen muihin suunnitelmiinsa, joita hänellä oli Rooman suhteen, ja seuraavana päivänä hän lähetti sanansaattajansa keisari Valentinianuksen luokse. Attila ilmoitti olevansa Honorian kihlattu ja vaati paitsi tyttöä, myöskin hänen täydellistä perintöään — johon kuului myöskin puolet Länsi-Rooman valtakunnasta — ja keisarin tyttären puolisona hän lisäksi vaati tulla kruunatuksi keisariksi yhdessä Valentinianuksen kanssa.

— *Nämä kohoumat todistavat, että tällä miehellä on ollut äkkipikainen luonne...*
— *Tai hänen vaimollaan!*

Käsitämme hyvin, että Rooman valtias oli haluton ehdotukseen. Hän antoikin Attilan lähettiläälle kohteliaan, mutta päättävän kielteisen vastauksen. Sen jälkeen hän noudatti nopeasti sisarensa Honorian kotiin ja naitti hänet eräälle hovimiehelleen.

Tämä tapahtui vuonna 450. Attila sai nyt erinomaisen tekosyyn sotaansa Roomaa vastaan ja lähti leiristään Tonavan rannoilta. Hänen armeijansa arvellaan olleen noin puoli miljoonaa miestä ja hän marssi nykyisen Saksan ja Ranskan kautta etelään päin, missä ensimmäinen taistelu tapahtui seuraavana vuonna Katalaunisten kentällä — nykyisen Shalons-sur-Marnen ja Troyosin paikkeilla — toiselta puolen hunnien ja toiselta puolen roomalaisten ja heidän liittoutuneittensa kesken. Tätä taistelua pidetään ensimmäisenä Marnen taisteluna, joka kesti vain yhden päivän, mutta siinä kaatui kuitenkin n. 165.000 miestä ja jäi ratkaisemattomaksi, sillä molemmat taistelupuolet pitivät omat asemansa. Attilan eteneminen pysähtyi joka tapauksessa. Ellei kuningas Teodorik olisi taistelussa saanut surmaansa, niin on todennäköistä, että hunnien olisi täytynyt lähteä perääntymään. Nyt Attilalle jäi kuitenkin tilaisuus koota joukkonsa ja järjestää ne uudelleen. Seuraavana vuonna hän saattoikin esittää Roomalle vaatimuksensa uudelleen. Kun Attila jälleen sai kieltävän vastauksen, niin hän lähti sotajoukkoineen uudelleen liikkeelle, kulkien nyt Alppien yli ja tunkeutui Pohjois-Italiaan, missä valloitti Paduan, Veronan, Torinon ja koko Italian pohjoisosan. Attila lähestyi nopeasti Roomaa ja keisari Valentinianus käsitti, että nyt oli aika pyytää rauhaa. Keisarin lähettiläs saapui Attilan luokse ja pyysi alamaisesti, että Rooma säästettäisiin — voittajalle maksettaisiin hänen vaatimansa korvaus. Ja Attila palasi takaisin Unkarin tasangoille entistään rikkaampana.

Attila tuntui unohtaneen Honorian, mutta nai nyt Burgundin kuninkaan kauniin tyttären Ildicon, jonka nimi Nibelunginlaulussa on Grimhilda. Mutta näihin häihin liittyi lopullinen murhenäytelmä. Hääyön jälkeisenä aamuna Attila löydettiin kuolleena vuoteestaan. Historioitsijat mainitsevat kuolemansyynä olleen verensyöksyn, mutta on myöskin kerrottu kauniin Ildicon murhanneen vastavihityn aviomiehensä hääyönään. Asian todellista laitaa ei kukaan tietäne.

Samoin on hämärän peitossa, minne Attila on haudattu. Tunnetuin tarina tästä on se, että hänen lähimmät miehensä patosivat Tiszan ja kaivoivat haudan hallitsi-

MR BENTON MUUTTAA TAPOJAAN

— Nostakaa tassunne pystyyn, ellette halua mustikoita nahkaanne!

harles Benton oli pieni, hiljainen mies, joka ei pitänyt laisinkaan melua itsestään. Rauhallisena luonteena hän koetti karttaa kaikkea riitaa ja siksi hän myöntyi toisten väitteisiin ja esityksiin, vaikka tiesi olevansa oikeassakin ja toisten väärässä. Tästä oli seurauksena, että kaikki hänen tuttavansa ja omaisensa suhtautuivat Charlesiin vähintään yliolkaisesti ja olivat sitä mieltä, että hänestä ei ollut muuhun kuin korkeintaan avuksi, kun sellaista joskus tarvittiin. Mr Benton olikin voimiensa ja kykyjensä mukaan aina avulias naapureitaan ja tuttaviaan kohtaan.

Mrs Mary Benton sitävastoin oli kookas, vahva ja helposti tulistuva nainen. Hänellä oli punainen tukka ja hän teki miehensä elämän mahdollisimman karvaaksi. Kun mr Benton ei milloinkaan vastustanut vaimoaan, niin tämä tyrannisoi miestään häikäilemättömästi. Tavoilleen uskollisena Charles Benton ei vastustanut vaimoaan, vaan antoi tämän menetellä mielensä mukaan.

Mutta kun Mary Benton eräänä päivänä yritti kurittaa miestään oikein käsipelissä, niin silloin hän huomasi Charlesin silmissä välähdyksen, joka ei ennustanut hyvää. Mary Benton hämmästyikin niin, että vetäytyi syrjään. Hän ei jaksanut jälkeenpäinkään eritellä lähemmin itselleen Charlesin ilmettä, mutta ei sen jälkeen yrittänytkään kohottaa kättään kurittaakseen miestään.

Charles Benton oli henkilöllistynyt täsmällisyys. Hänen työpaikassaan, suuren liikkeen konttorissa, oli niin totuttu hänen saapumiseensa kymmentä minuuttia vaille yhdeksän, että monet tarkistivat kellonsa sen mukaan. Vaikka Benton olisi aikoja sitten ollut oikeutettu parempaan palkkaan ja johtavampaan asemaan työpaikassaan, niin hän oli yhä edelleenkin melkein samassa asemassa kuin oli ollut lähes neljännes vuosisata sitten, jolloin oli aloittanut työskentelynsä liikkeessä. Tällä välin olivat monet hänen nuoremmat toverinsa päässeet edelle. Benton huomasi kyllä, että häntä kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti, sitäkin suuremmalla syyllä, kun hän hyvin tiesi olevansa monia tovereitaan etevämpi työssään, mutta hänen mieleensäkään ei olisi juolahtanut valittaa asiasta.

Kaiken todennäköisyyden mukaan Charles Bentonin asema olisi pysynyt muuttumattomana, ellei eräänä päivänä olisi sattunut ratkaisun aiheuttavaa tapahtumaa. Oli kuukauden viimeinen päivä, kun Charles Benton iltahämärissä lähti työpaikastaan kotimatkalleen hyvin tuntemiaan katuja pitkin. Päästyään yli huonosti valaistun Lester Streetin hän joutui kokemaan elämänsä suurimman yllätyksen. Pimeästä porttikäytävästä ilmestyi äkkiä eräs mies Bentonin eteen. Miehen kourassa oli pistooli, jonka suu osoitti suoraan Bentonin rintaan.

— Nostakaa tassunne pystyyn,

(Jatkuu siv. 14.)

---

jalleen joen pohjalle. Siihen hautaan pantiin Attilan ruumis kolminkertaiseen arkkuun asetettuna, joista ensimmäinen arkku oli puhdasta kultaa, toinen hopeaa ja päällimmäinen rautaa. Kuolleelle asetettiin viimeiselle matkalleen arkkuun kaikenlaisia kalleksia ja aseita sekä muita esineitä, joita hän saattoi tarvita kohdatessaan sankarivainajainsa laumat Linnunradalla — minne hunnien mytologian mukaisesti kuolleet siirtyivät — ja missä hän voisi johtaa entiset soturinsa uusiin voittoihin.

Kun ruumis oli haudattu, niin Tiszan padot purettiin, jolloin virta peitti mahtavan kuninkaan haudan. Kaikki ne orjat, jotka olivat olleet työssä hautaa kaivettaessa, surmattiin, ettei yksikään heistä olisi voinut kavaltaa mahtavan Attilan viimeistä leposijaa. Ja siitä alkaen joki virtaa entisessä uomassaan peittäen hunnilaisruhtinaan.

Sattumia ja keksintöjä

Seuraavassa numerossa jännittävä artikkeli!

KUKA TIETÄÄ...?

Vastaukset sivulla 21.

1. Montako voimakkuusastetta käsittää maanjäristysten mittaamista varten laadittu asteikko.
2. Kuinka korkea on maailman suurin raamattu?
3. Milloin Neuvosto-Venäjä tunnusti maamme itsenäisyyden?
4. Onko Brasilia tasavalta, liittotasavalta, kuningas- vai keisarikunta?
5. Milloin pidettiin ensimmäiset Olympian kilpaleikit?
6. Minä vuosina Mikael Agricola oli rehtorina Turussa?
7. Kuka tunnettu maalari on elänyt 99-vuotiaaksi?
8. Miten vanha Mozart oli kuollessaan?
9. Mikä on Suomen korkein vuori?
10. Montako kaupunkia on Kuopion läänissä?
11. Missä kaupungissa on Pietari Brahen muistopatsas?
12. Koska perustettiin Suomen ensimmäinen kirjapaino ja missä?
13. Kuinka suuri on Kaspianmeri?
14. Mikä on maailman suurin niemimaa?
15. Milloin ns. musta surma raivosi Euroopassa?
16. Mitä merkitsee nimi Niagara?
17. Milloin Olavinlinna rakennettiin?
18. Mitä on logiikka?
19. Kuinka pitkä oli suomalainen jättiläinen Taneli Cajanus?
20. Mitä merkitsee casus belli?

Taika-Jim

*

Avulle kertoneet

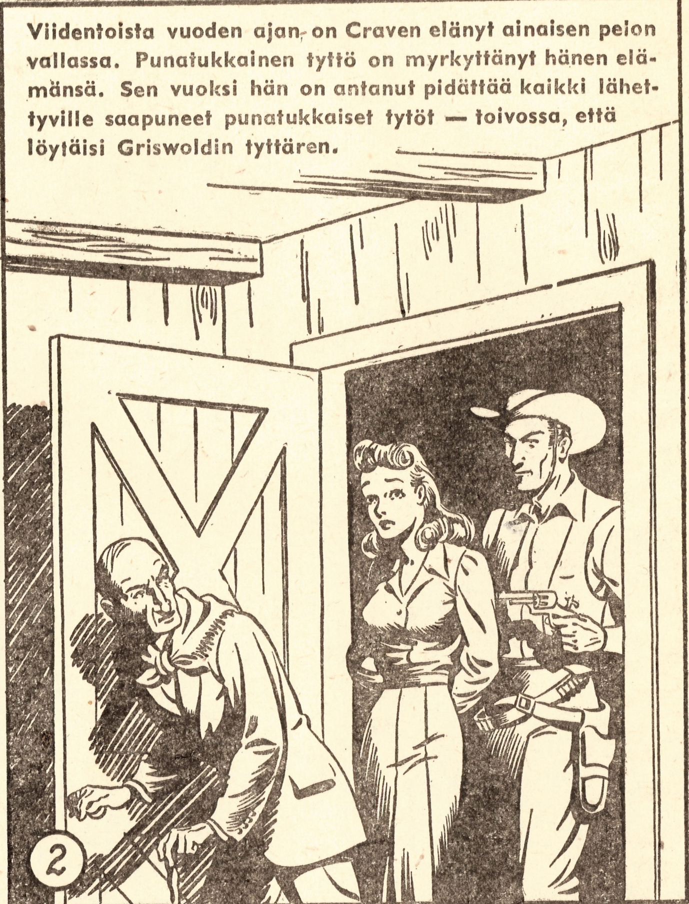
LEE FALK ja PHIL DAVIS

Registered U. S. Patent Office.

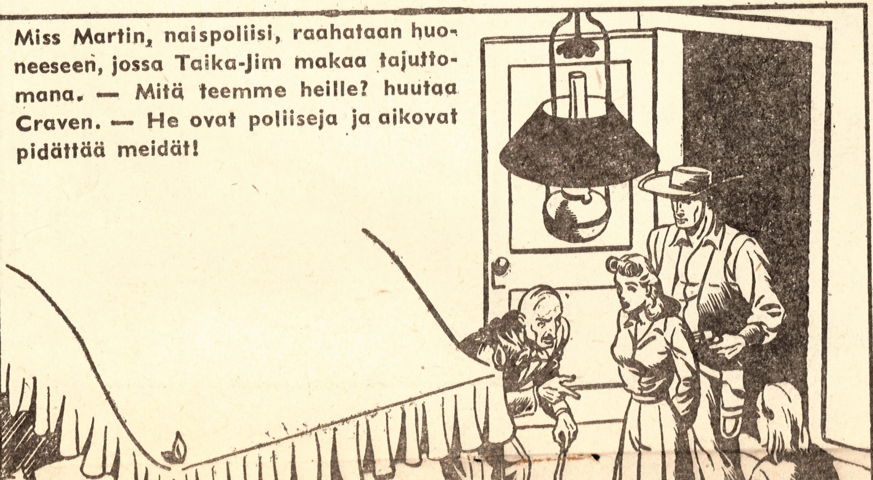
Taika-Jim on kuullut kertomuksen Griswoldin tyttärestä, kertomuksen, joka samalla paljastaa punatukkaisten tyttöjen arvoituksen. Ennen kuin myrkytetty lääke vaikuttaa, ennättää Taika-Jim kuulla, miten Craven pelkää punatukkaisia tyttöjä, joilla on syntymämerkki olkapäässä . . .

Viidentoista vuoden ajan on Craven elänyt ainaisen pelon vallassa. Punatukkainen tyttö on myrkyttänyt hänen elämänsä. Sen vuoksi hän on antanut pidättää kaikki lähettyville saapuneet punatukkaiset tytöt — toivossa, että löytäisi Griswoldin tyttären.

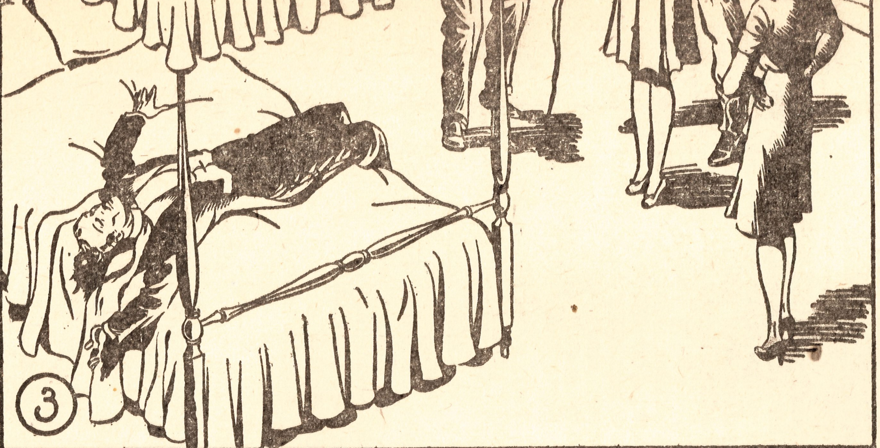

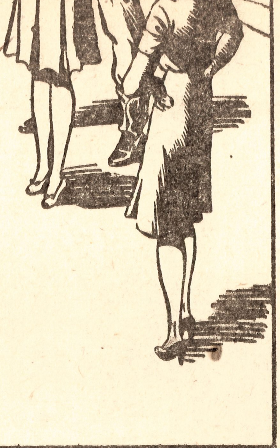
Miss Martin, naispoliisi, raahataan huoneeseen, jossa Taika-Jim makaa tajuttomana. — Mitä teemme heille? huutaa Craven. — He ovat poliiseja ja aikovat pidättää meidät!

Poliisit löytävät ryöstämäni tytöt täältä — ja Griswoldin tytär saa sanomalehtien välityksellä selville olinpaikkani. Lilly, sinä olet aina auttanut minua . . . tee se nytkin!

Vuoristossa on susia, vastaa Lilly olkapäitään kohauttaen. — Matkamiehiä, jotka ovat eksyneet . . . kukaan ei pysty todistamaan mitään! — Lilly, sinä olet todellinen nero! vastaa Craven käheällä äänellä.

Vankiluolansa ikkunasta näkevät tytöt, mitenkä hirvittävä kohtalo odottaa Taika-Jimiä ja miss Martinia . . .

Yö saapuu. Sudet lähestyvät hiipien. Niiden silmät kiiluvat ja hampaat välkähtelevät, kun ne vainuavat uhrinsa . . .
Jatkuu.
1-10

Mr Benton muuttaa tapojaan

(Jatkoa siv. 11.)

ellette halua mustikoita nahkaanne! mies komensi jyrkästi käheällä äänellään.

Benton totteli kuuliaisesti. Tottunein käsin ryöväri tutki Bentonin taskut ja otti hänen lompakkonsa. Silloin Benton sanoi hiljaiseen tapaansa:

— Ette saa ottaa lompakkoani, sillä siinä on kuukauden palkkani.

— Sepä hyvä! rosvo ilkkui. — Otan mielelläni palkkarahanne, niin teille ei jää mitään huolta niiden tuhlaamisesta.

Bentonin aivoissa välähti kaikki se riita ja mekastus, mikä häntä odottaisi kotona, kun Mary ei saisikaan palkkarahoja ja sinä hetkenä hänen sielussaan tuntui jotain ikäänkuin ratkeavan. Hän muuttui suorastaan raivoksi. Nopealla liikkeellä hän pyyhkäisi rosvon revolverin syrjään ja heittäytyi hänen kimppuunsa. Voro hämmästyi tästä odottamattomasta hyökkäyksestä niin täydellisesti, ettei osannut puolustautua. Benton iski roistoa nyrkillään kasvoihin ja kun mies oli kaatunut kadulle, niin hän mukiloi ryövärin pahanpäiväisesti. Siihen ehti pari lähistöllä ollutta poliisia, jotka heti tunsivat rosvon. Tämä oli Bill Bust, hyvin pahamaineiseksi tunnettu »vanha tekijä», jota poliisi oli etsinyt kauan aikaa.

Asia selvisi muutamalla sanalla ja toinen poliisi ihmetteli:

— Jos olette paljain nyrkein peitonnut Bill Bustin, niin kohotan kunnioittaen lakkiani. Bill on näet tähän saakka pitänyt erikoisoikeutenaan mukiloida rauhallisia ihmisiä eikä hän ole muutenkaan niitä miehiä, joiden kimppuun on helppo kenenkään käydä.

— Taisin toimia liian kiivaasti, Benton myönteli vaatimattomasti.

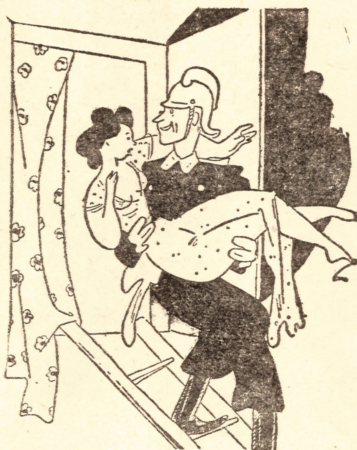
— Ehkäpä, poliisi nauroi. — Mutta asiasta toiseen, luulen, että te saatte nostaa Billin pidättämisestä luvatun palkinnon. No niin, Bill, alahan kohota tolpillesi, niin lähdemme tästä poliisikamarille.

— En hievahdakaan niin kauan, kuin tuo herra on lähettyvillä, rosvo valitteli surkeana.

— Kyllä minä poistun kauemmaksikin, Charles Benton myöntyi, mutta tunsi samalla itsekunnioituksensa kohoavan hetki hetkeltä.

Mary oli jo eteisessä vastassa, kun Charles Benton saapui kotiin. Tapansa mukaan Mary alkoi heti soimata miestään, mutta Charles katsoi tiukasti vaimoaan silmiin ja sanoi jyrkästi:

— Vaikene, lörppäsuu!

— Olkaa aivan rauhallinen, neiti. Tulipalo on viereisessä talossa, mutta tulin varmuuden vuoksi katsomaan, ettei teillä ole mitään hätää . . .

Samalla hän työnsi Maryn syrjään ja astui huoneeseen.

— Mitä tarkoitat? Mary huusi. — Etkö tiedä, millä tavoin sinun täytyy kohdella vaimoasi?

— Enkö käskenyt sinua pitämään suusi kiinni? Charles kysyi onnettomuutta ennustavan rauhallisesti. — Sano vain sanakin lisää, niin lennät ulos seuraavassa silmänräpäyksessä. Olet hallinnut täällä jo tarpeeksi, ja tästä lähtien määrään minä!

— Oletko tullut hulluksi? Mary nyyhkytti.

— En. Olen ollut hullu tähän asti, mutta en enää. Ja nyt päivällinen pöytään nopeasti, niin kuin jo olisi.

Mrs Benton vaipui masentuneena tuoliin ja alkoi itkeä. Mutta hetken kuluttua Charles komensi:

— Uikuttaminen riittää!

Säveltäjä vankilassa . . .

Muutamia tunteja myöhemmin Mary hiipi hiljaa Charlesin viereen, kun tämä tuprutteli sikariaan istuen rouvan mielituolissa ja selaillen iltalehtiä. Mary kuiskasi:

— Charles, kuinka ihmeelliseksi sinä oletkaan tullut! Olen aina toivonut sinun olevan tuollaisen . . .

— Vastaisuudessa olenkin. Vanha, tuhma Benton on häipynyt iäksi muutamia tunteja sitten eikä palaa milloinkaan takaisin, siitä saat olla varma.

Seuraavana aamuna tuijotti ainakin kaksi tusinaa ihmetteleviä silmiä, kun Charles Benton saapui konttoriin vasta työajan alettua. Osastopäällikkö, joka oli ollut juoksupoikana silloin, kun Charles Benton oli jo nykyisellä paikallaan, huomautti ankarasti:

— Koettakaa olla täsmällisempi aamuisin työhön tullessanne.

Benton katsoi häntä rauhallisesti silmiin ja vastasi äänellä, jonka kaikki kuulivat ja kauhistuivat:

— Sitä sääntöä teidän pitäisi itsenne noudattaa, ennen kuin moittogether muita. Mutta ette edes silloin, kun olitte juoksupoikana liikkeessä, osannut olla täsmällinen työaikojen suhteen.

— Oletteko juovuksissa? konttoripäällikkö ihmetteli.

— En laisinkaan, Benton vastasi rauhallisesti. — Asia on vain se, että viimeinkin tiedän oman arvoni.

Ja jännityksestä pakahtumaisillaan olevan konttorin läpi Benton meni johtajan ovelle, naputti ja astui sisään. Hän viipyi siellä kauan eikä kukaan tietänyt jälkeenpäin, mitä siellä puhuttiin, mutta sitten johtaja ja Benton saapuivat yhdessä konttoriin. Johtaja teki merkin, että kaikkien täytyi kuunnella, ja kun konttorikoneiden melu oli vaimentunut, niin johtaja ilmoitti:

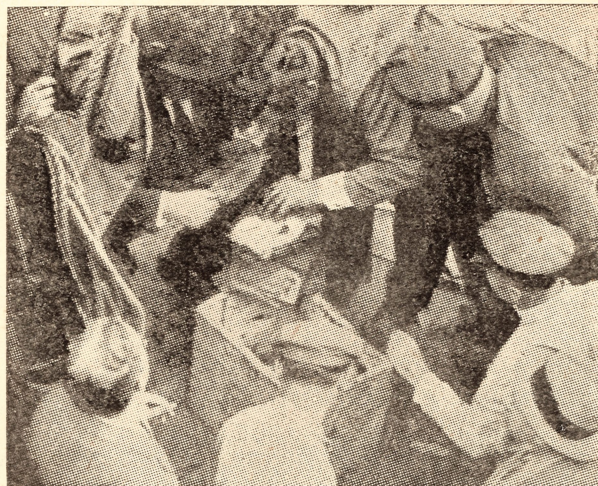
— Haluan vain sanoa, että tästä lähtien vanha työtoverini Charles Benton on lähin mieheni, jonka puoleen kaikkien osastopäälliköitten on käännyttävä, mikäli heillä on asiaa minulle. Hän harkitsee sitten, esitetäänkö asia minulle tahi ratkaiseeko hän sen itse. Ja nyt saatte jatkaa työtänne.

Kun Charles Benton samana iltana oli kotimatkalla ja kulki Lester Streetin yli, niin hän oli kiitollinen Bill Bustille, joka edellisenä päivänä oli yrittänyt ryöstää hänet. Ilman sitä Benton olisi yhä edelleenkin sama nahjus kuin aikaisemminkin.

Sukeltaja sai suurin vaivoin avatuksi kaapin, josta hänen syliinsä putosi ruumis! — Mies, joka istui uponneen sotalaivan kannella aivan kuin nukkuen...

Riitaantuneet sukeltajat alottivat vimmatun tappelun meren pohjalla!

»Egyptistä» nostettuja aarteita lajitellaan.

SUKELTAJAN jännittävin elämys

Muutamia vuosia sitten upposi englantilainen sotalaiva »H. M. S. Dorerel» Sand Pontin luona Magellaninsalmessa sen johdosta, että aluksessa oli tapahtunut räjähdys. Vain muutamien harvojen onnistui pelastua hengissä onnettomuudesta. Päästäkseen mahdollisimman tarkoin selville onnettomuuden syistä, aluksen päällikkö, kapteeni Dean, pukeutui sukeltajan tamineisiin ja laskeutui onnettomuuden jälkeisenä päivänä hylkyyn. Niistä sadastaneljästäkymmenestä matruusista ja upseerista, jotka onnettomuudessa saivat surmansa, vain parinkymmenen ruumis oli säilynyt kokonaisena. Kapteeni Deanin silmien eteen avautui kammottava näky: onnettomien ruumiit olivat silpoutuneet mikä vähemmän, mikä enemmän. Käsiä ja jalkoja oli kaikkialla ja ahneet kalat riehuivat kuin villit ruumiinjäännösten kimpussa. — Kaikkein kauheinta oli, kapteeni Dean kertoi, että peräkannella istui vanha ystäväni ja virkatoverini luutnantti Creagh korituolissa aivan kuin olisi nukkunut. Päältäpäin nähden hänessä ei ollut mitään vakavampia vammoja, mutta kuolema oli yllättänyt hänet niin nopeasti, ettei hän ehtinyt nousta istuimeltaan.

Eräs toinenkin omituinen sattuma onnettomuudessa oli tapahtunut. Laivan perämastossa liehunut lippu oli irtautunut ja tarttunut jälleen kiinni puolimastoon, ikäänkuin kunniaa tehden onnettomuuden uhreille.

— Niin järkyttävää näkyä kohdalleni ei ole sattunut pitkän sukeltajaurani aikana, kertoo sukeltaja Peter Gordon, mutta kerran pelästyin tavalla, jota tuskin milloinkaan unohdan. Se tapahtui tutkiessani »Eugenien» hylkyä.

»Eugenie» oli huvipursi, joka eräänä yönä sumussa oli törmännyt rahtilaivaan Floridan rannikon edustalla ja uponnut vajaassa kahdessa minuutissa. Rahtilaivan keula oli törmännyt huvipurren keskiosaan, joka oli murtunut kuin munankuori veitsellä isketäessä. Huvipurren miehistön onnistui pelastua rahtilaivaan, mutta omistaja, rikas amerikkalainen, mr Tryon, vaipui aluksessaan syvyyteen. Mahdollisesti mr Tryon oli jo ehtinyt mennä vuoteeseen ennen onnettomuuden tapahtumista, eikä ollut kerinnyt päästä hytistään pois aluksen upotessa.

Muutamia päiviä onnettomuuden jälkeen sain tehtäväkseni sukeltaa huvipurteen ja koettaa pelastaa sieltä mitä pelastettavissa oli. Kyseessä oli osittain onnettoman huvipurren omistajan ruumiin nostaminen, osittain erään kassalippaan etsiminen, jossa vainajan lesken väittämän mukaan oli erittäin tärkeitä papereita, joita välttämättä tarvittiin vainajan liikeyritystä jatketaessa. Sain huvipurren piirustukset, mihin oli merkitty omistajan makuuhytti, ja sukellustyö näytti varsin helpolta, kun »Eugenie» oli ainoastaan neljänkymmenen jalan syvyydessä ja vesi oli aivan kristallinkirkasta.

Erehdyin kuitenkin uskoessani työn helppouteen.

Oli tosin helppo päästä sen hytin ovelle, jonka olin aikonut ensin tutkia, mutta oven avaaminen olikin jo paljon vaikeampaa. Ovi avautui nimittäin sisäänpäin ja alusten yhteentörmäyksessä oli oven eteen pudonnut eräs rautapalkki, joka esti oven avautumisen. Vähitellen minun onnistui kuitenkin avata ovi, mutta ruumista en löytänyt hytistä. En liioin löytänyt hytistä kassalipasta, mutta sen sijaan huomasin hytin nurkassa tavallista suuremman kaapin, jollaista ei olisi luullut huvialuksen hytissä olevan. Se näytti ikäänkuin vaatekaapilta ja siksi päätinkin katsoa, olisiko kassalipas mahdollisesti kaapissa. Silloin säikähdin enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Avattuani kaapin oven, sieltä vierähti syliini — mr Tryonin ruumis. Se oli epämiellyttävä yllätys ehkä siksi, että se tapahtui niin odottamatta.

Selvittyäni hieman ensimmäisestä hämmästyksestäni aloin miettiä, kuinka mr Tryon oli joutunut hyttinsä vaatekaappiin. Rikos tuskin oli kyseessä, sillä onnettomuushan oli tapahtunut aivan yllättäen. Nostin joka tapauksessa ruumiin hylystä ja tutkintokomissioni tuli siihen päätelmään, että mr Tryon oli säikähtänyt yhteentörmäyksen sattuessa niin pahoin, että oli joko erehtynyt ovesta tahi pelästyksissään piiloutunut ensim-

mäiseen parhaaksi havaitsemaansa piilopaikkaan — aivan kuten strutsien kerrotaan piiloutuvan uhkaavaa vaaraa tunkemalla päänsä hiekkaan.

Mrs Tryon kertoi, että aluksessa oli myöskin kassakaappi. Se löytyikin seuraavalla sukelluskerralla, mutta kassakaapin nostaminen vedenpinnalle ei ollutkaan helppo tehtävä. Muutamien päivien työn jälkeen olin päässyt niin pitkälle, että annoin merkin apuproomussa oleville työläisille kohottaa vinttu-rilla nostettavan lastin. Olin kiinnittänyt kassakaapin ympärille useampia koukuilla varustettuja köysiä ja nyt tarttui muuan koukku sukelluspukuuni, repäisten kaulukseen suuren aukon. Tiesin hukkuvani kuin säkkiin sullottu kissanpoika, ellen pian pääsisi vedenpinnalle. Annoin hätäisiä merkkejä avustajilleni, jotka onneksi käsittivät jonkin onnettomuuden sattuneen ja kohottivat minut mahdollisimman nopeasti alukseen. Olin kuitenkin niin huonossa kunnossa, että minulle täytyi antaa pitkän aikaa tekohengitystä ja jouduin vielä pariksi viikoksi sairaalaan, ennenkuin saatoin palata jälleen työhöni. Myöhemmin sain tietää, että tärkeät asiapaperit todellakin oli löydetty kassakaapista. Mutta työ, joka aluksi oli näyttänyt varsin helpolta, oli aiheuttaa kuolemani.

Eräs ammattitoverini joutui omituisen onnettomuuden uhriksi. Hänkin oli nostamassa vanhan hopealastia kuljettaneen laivahyljyn kassakaappia Chilen rannikolla. Kun hän oli antanut merkin avustajilleen lastin nostamisesta, sattuikin niin onnettomasti, että kassakaappi putosi nostoköysistään ja sukeltaja murskautui sen alle.

Juuri noiden »historiallisten» aarrelaivojen nostamisessa sukeltajilla onkin suurimmat vaaransa. Alukset ovat useinkin vajonneet niin syvälle liejuun ja hiekkaan, että mastonpätkät voivat repiä sukelluspuvut auki tahi vaurioittaa ilmaletkuja, jolloin sukeltaja useimmassa tapauksessa on myyty mies. Mutta tuskinpa kukaan sukeltaja kieltäytyy sellaisista tehtävistä — niistä kun näet maksetaan erinomaisesti, prosenttipalkkio. Ja sellaisia työmahdollisuuksia ei liioin puutu, sillä valtamerien syvyyksissä on yllinkyllin uponneita aarrelaivoja.

»Egyptin» kultalasti on saatu kohotetuksi merenpohjasta, missä se oli ollut vuosikausia, mutta Skotlannin rannikolla Tobermoryn edustalla on yhä edelleenkin espanjalaisen armadan aikoina uponnut kaljuuna, joka on uhmannut kaikkia nostoyrityksiä. Kaljuunan ruumassa pitäisi tietojen mukaan olla 30 miljoonaa espanjalaisina rahoina, joten yritys olisi kannattava yhtiölle, joka saisi sen päivänvaloon. Vigolahdesta voitaisiin nostaa, jos onni seuraisi yritystä, yli neljän miljaardin markan arvosta kultaa ja Pondollandin edustalla, Afrikan eteläran-nikolla on kuuluisa »Grosvenor» odottanut jo puolitoista vuosisataa nostajaaansa. Sen lastinahan oli — lukuunottamatta kulta- ja hopearahoja ja jalokiviä — jättiläismäinen intialainen epäjumalankuva, joka on valmistettu puhtaasta kullasta. Edelleen merenpohjassa on »Tsarina» miljoona-aarteineen, »Musta Prinssi» Krimin edustalla, »Lutine», »Laurentic», »Cloucester», »Titanic», »Lusitania» ja lukemattomia muita aluksia, joiden arvokkaat lastit ovat käyttämättöminä. Maailman ei tarvitsisi kärsiä jalometallien puutetta, jos kaikki nämä aarteet saataisiin nostetuksi meren pohjasta.

Mutta aina ei onnistuta yhtä helposti kuin »Egyptin» pelastamisyrityksissä — ja sitäkin alusta yritettiin nostaa useampana vuotena ennenkuin onnistuttiin. Kuta kauemmin alus on maannut meren pohjassa, sitä syvemmälle se on painunut mutaan. Sitten sattuu raivokkaita merenkäyntejä, jolloin aallot kuljettavat valtavia hiekkakasoja, mitkä lisäksi peittävät hylkyä, kannet vajoavat kasaan, meren pohjan kasvisto ja eläinkunta valtaa uponneen aluksen jätteissä oman »elintilansa», eikä tarvita suinkaan vuosisatoja hävityksen täydellistämiseen — muutamat vuosikymmenetkin joskus riittävät.

Sukellustöissä voi sattua niinkin, että kaksi sukeltajaa joutuu erimielisyyksiin siitä, kumpi on ensin löytänyt jonkun arvokkaan saaliin, mutta tiedän vain yhden tapauksen, jolloin sukeltajat olisivat joutuneet käsikähmään keskenään meren pohjalla tästä tahi muustakaan syystä. Se tapahtui silloin, kun yritettiin nostaa parisataa vuotta sitten uponneesta »Royal Georgesta» — joka aikanaan oli Britannian sotalaivaston ylpeys — sen messinkitykkejä.

Kaksi sukeltajaa, Girvan ja Jones, oli laskeutunut merenpohjaan ja viimeksimainittu huomasi erään hyvinsäilyneen messinkitykin. Mutta Girvan, joka myöhemmin myönsi erehtyneensä, uskoi ensin nähneensä kyseessäolevan museoesineen. Jones ei myöntänyt toverinsa olettamusta oikeaksi, ja niin »annettiin sana sanasta, kaksi parhaasta» ja vihdoin Girvan, joka oli suurempi ja vahvempi, yritti todistaa oikeutensa nyrkkivoimalla. Jonesin onnistui potkaista vastustajaansa ja vetäistä merkkinarusta, jolloin hänen avustajansa alkoivat hinata sukeltajaa vedenpinnalle. Girvan tarttui vastustajaansa jalkoihin ja yritti pitää hänet merenpohjalla. Onneksi molempien sukeltajien avustajat käsittivät, että jotain odottamatonta oli tapahtunut ja hinasivat molemmat miehet ylös. Girvan oli kärsinyt tappelussa pahempia vaurioita kuin toverinsa, mutta toipui pian entiselleen, ja sen jälkeen hänestä kehittyi esikuvallinen sukeltaja.

— *Sinä olit eilen ruman tytön kanssa ulkona.*
— *Juu, mutta älä puhu siitä mitään vaimolleni.*
— *Kuka hän sitten oli?*
— *Vaimoni.*

Saari kasvaa ja katoaa

Seuraavassa numerossa jännittävä artikkeli!

Nuorten tehtävä N:o 13

Voittajalle palkinnoksi 200 markkaa rahaa!

Viereiseen tehtävään on kätketty erään tunnetun suomalaisen kirjailijan nimi. Saatteko sen selville?

Vastaukset lähetetään heinäkuun 14. päivään mennessä osoitteella: *Apu-lehti, Helsinki K.* Tämän sivun alalaidassa oleva kilpalippu liitettävä vastaukseen. Kirjekuoreen osoitteen lisäksi merkintä: *Nuorten tehtävä 13.* Jos samassa kuoressa lähetetään useampia ratkaisuja, on lähettäjän nimi ja osoite merkittävä *jokaiseen* ratkaisuun. Tällöin kirjoitetaan kuoreen osoitteen lisäksi vain sana: *Ratkaisuja.* Postimaksu on 3: 50, paikalliskirjeistä 2: 50.

Käyttäkää mieluimmin Punaisen Ristin postimerkkejä tahi muita erikoismerkkejä!

Hislip-kalkki

Hänen kunnianarvoisuutensa Meddersleyn kirkkoherra Francis Leggatt oli oli noita harvinaisia ihmisiä, joiden luonteen tasapainoa on vaikea järkyttää. Siksi ei olekaan ihmeteltävää, että hänen vaimonsa, mrs Leggatt, hieman hämmästyi nähdessään miehensä tulevan kiireellisesti kotiin.

— Marian! kirkkoherra Leggatt huudahti. — Kirkossa on ollut varkaita. Hislip-kalkki on kadonnut!

Mrs Leggatt vaipui lähimpään nojatuoliin. Hän ei olisi pelästynyt enemmän kuullessaan, että Englannin Pankki on tehnyt vararikon. Hislip-kalkki oli yhtä harvinainen kuin kuuluisakin, ja sen arvo — niin, sen rahallista arvoa mrs Leggatt ei uskaltanut ajatellakaan. Hän tiesi kuitenkin, että Hislip-kalkki oli valmistettu A. D. 1427 ja että muinaistutkijat ja muut asiantuntijat arvioivat sen harvinaisen kallisarvoiseksi.

Lopulta mrs Leggatt sai huokaistuksi:

— Marian, joku sir Charlesin vieraista on varastanut kalkin...

— Mahdotonta, Francis, se on vain joutunut johonkin epätavalliseen paikkaan!

— Lorua. Minä en pane esineitä mihinkään epätavalliseen paikkaan, kuten tiedät.

Marian tiesi tämän väittämän todenperäisyyden hyvin. Siinä suhteessa hänellä oli omakohtaisia kokemuksia. Kirkkoherra tunsi olonsa vaivautuneeksi, jos sanomalehti oli pudonnut lattialle tahi jos kynä ei ollut kirjoituspöydällä täsmälleen sillä paikalla, missä sen piti olla. Hän olisi voinut keskellä yötä pilkkopimeässä ottaa jokaisen haluamansa esineen sitä hapuilematta. Siksi mrs Leggatt kysyikin mieheltään:

— Milloin näit kalkin viimeksi, Francis?

— Tänään on torstai, kirkkoherra totesi muistiaan selvitellen. — Muistat kai, mitä kerroin maanantaina, kun sir Charles lähetti sanan, että hänen vieraansa halusivat katsella vanhaa kirkkoamme? He tulivatkin kaikki ja sir Charles oli heidän mukanaan. Minä näytin heille myöskin kirkkohopeat ja samalla tietenkin Hislip-kalkin. Ne olivat kaikki sakariston pöydällä. Kerroin heille, mitä asiantuntijat ovat lausuneet kalkin arvosta ja että eräs amerikkalainen pohatta oli luvannut siitä kaksi miljoonaa. No, sitten panin kaleudet takaisin kassakaappiin, mutta en lukinnut ovea, vaan jätin avaimen lukkoon, koska aikomukseni oli ottaa kassakaapista eräs kirkonkirja ennen kotiin lähtöäni. Sen jälkeen menimme katselemaan kirkkoa ja kun vieraat vihdoin lähtivät, niin aika oli jo kulunut niin myöhäiseksi, etten ottanutkaan kirjaa kassakaapista, vaan lukitsin sen ja kiiruhdin kotiin päivälliselle.

Kirkkoherra mietti hetkisen ja lausui vihdoin päätelmänään:

Nuorten tehtävä N:o 13

— Marian, joku sir Charlesin vieraista on varastanut kalkin...

— Mahdotonta, Marian vastusti, sellaiseen yhteiskuntaluokkaan kuuluvat ihmiset...

Kirkkoherra naurahti katkerasti ja oikaisi:

— Sinä et tunne ihmisiä, mutta minä, joka olen toiminut pappina Lontoossakin, tiedän millaisia he ovat. Me voimme tosin jättää sir Charlesin laskuista pois, vaikka Luoja tietääkin, mikä vanha syntinen hän on jollakin toisella tavalla. Lordi ja lady Pelford — ei, he eivät ole voineet sitä tehdä. Sitten on sir Robert Sindall! Hänestä en tiedä muuta kuin että hänen hevosensa voitti Derby-kilpailut keväällä.

— Hän on sitäpaitsi rikas, Marian päätteli.

— Se ei merkitse mitään, hänen puolisonsa vastusteli. — Miljoonikoissakin on kleptomaneja. Vieraiden joukossa oli myöskin eversti Belchanter, jota en tunne lähemmin, sekä kapteeni Riversley, jonka nähdessäni mieleeni tulevat vaistomaisesti hevoset, korttipeli ja nai... ja muu sellainen. Mr Hawksfoot vaikuttaa hiukan seikkailijalta, ja sitten nuori, miehestään eronnut mrs Peacock...

— Hän on mitä ihastuttavin nainen, Marian väitti. — Hän oli kovin ystävällinen, kun kerroin Bobbysta ja hänen ilkeästä yskästään.

— Ihastuttava — se on mahdollista, mutta hän pelaa bridgeä rahapanoksista. Sitä paitsi sir Charlesin vieraat ovat kaikki samantapaisia. Mutta — jonkun heistä on täytynyt ottaa kalkki. Se on pieni ja mahtuu helposti taskuun tahi käsilaukkuun. Sillä aikaa, kun katselimme kirkkoa, joku heistä olisi helposti huomaamattani voinut pujahtaa sakaristoon ja tulla takaisin kirkkoon. Kysymys onkin vain — kuka on varas?

— Ja mitä aiot tehdä, Francis? Marian kysyi pelokkaana. — Ilmoitatko asian poliisille?

— Ei tule kysymykseenkään! kirkkoherra vastasi kiivaasti. — Ajattele, minkälainen häväistysjuttu siitä syntyisi! Mutta ehkäpä saan asian itse selville. Ainakin yritän pohtia ratkaisua. Lähden pienelle kävelylle ja mietiskelen.

Kirkkoherra Leggatt ei ollut sen viisaampi kävelyltä palattuaan kuin lähtiessäänkään. Hänen katseensa osui hallin pöydällä olevaan nimikorttiin:

Mrs GUY PEACOCK

Hän otti nimikortin ja tuijotti siihen. Marian selitti::

— Mrs Peacock kävi täällä kysymässä, onko Bobby jo paranemaan päin. Hän kertoi viipyvänsä sir Charlesin vieraana vielä pari päivää.

Kirkkoherra Leggatt seisoi miettteissään paikallaan ja tuumiskeli. Vai niin, mrs Paecock on käynyt vieraisilla! Ehkäpä käynyt kuulostamassa, onko varkaus huomattu? Luojan kiitos, että kielsin Mariania puhumasta asiasta kenellekään. Vai niin, mrs Peacock... Eivätkö rikolliset useinkin palaa rikospaikalleen? Ja koska hän, kirkkoherra, on kalkin vartija, niin varkaus kohdistuu tavallaan häneen! Mutta jos... mrs Peacock on varastanut kalkin, niin minne hän on sen piilottanut? Ei kai ainakaan sir Charlesin kotiin? Se olisi liian vaarallista. Saattaisihan ajatella, että...

Kirkkoherra Leggatt sai erinomaisen ajatuksen.

Meddersleyn postikonttorin hoitajana oli mrs Marsh, kuolleen opettajan leski, ja hänen virkapaikkaansa kirkkoherra Leggatt nyt lähti itsekseen myhäillen. Oli näet kirkkoherran ansiota, että mrs Marsh oli saanut toimensa, joten hän suhtautui erikoisen suopeasti sielunpaimeneen. Se, mitä kirkkoherra nyt aikoi tehdä, ei olisi oikein sopinut hengenmiehelle, mutta — hätä ei lue lakia ja...

— Niin, nyt sitten on sotakin loppunut!

— Häh — oletko eronnut vaimostasi?

Kirkkoherra Leggatt meni postikonttoriin ja tervehti ystävällisesti mrs Marshia. Sitten hän osti joitakin postimerkkejä ja jutteli kaikenlaisia paikallisia asioita. Viimein hän sanoi:

— Asiasta toiseen, mrs Marsh. Eräs sir Charlesin vieraista teki minulle pienen ehdotuksen. Tunnetteko mahdollisesti mrs Peacockin?

Mrs Marsh meni ansaan suoraa päätä.

— Hän on mitä ihastuttavin nainen! Hän kuuluu olevan joko leski tahi miehestään eronnut. Hän pistäytyi täällä eräänä päivänä, taisi olla tiistaina, niin, tiistaina se olikin, muistan siitä, että silloin satoi, ja lähetti erään paketin Lontooseen. Se oli osoitettu sitäpaitsi hänelle itselleen.

— Niinkö, kirkkoherra oli ihmettelevinään, vaikka hänen ajatuksensa suorastaan tuntuivat kiehuvan. — No siinä tapauksessa saankin ehkä teiltä apua. Tehän ymmärrätte, mrs Marsh, minä kun lupasin lähettää hänelle pari kuparipiirrosta ensi viikolla ja hän antoi osoitteensa, mutta minä olen hukannut sen enkä haluaisi mennä häneltä kysymään uudelleen ja...

— Sehän on vallan yksinkertaista, sillä vakuutetut paketit merkitään aina lähetyskirjoihimme. Katsotaanpa... niin, tässä se onkin: mrs Guy Peacock, Heatherfield Mansions 23, Mayfair W.

Tämä osoite syöpyi lähtemättömästi kirkkoherran mieleen.

Kotiin päästyään kirkkoherra Leggatt ensimmäiseksi pisti mrs Peacockin nimikortin lompakkoonsa ja sen jälkeen hän ilmoitti vaimolleen aikovansa matkustaa varhain seuraavana aamuna Lontooseen.

Mrs Leggattin oli vaikea salata hämmästystään. Hän oli syntynyt ja kasvanut maalla ja hänellä oli vallan kauheita ajatuksia suurkaupungin vaaroista ja yli kahdensadan mailin matkasta. Lopulta hänen kuitenkin onnistui kysyä:

— Francis, oletko keksinyt jotain?

Kirkkoherra nyökkäsi ja vastasi:

— Ehkä — ehkä en. Olenhan voinut erehtyä. Joka tapauksessa matkustan huomenna Lontooseen, mutta muista olla kertomatta siitä kenellekään. Niin, et edes viattomalle mrs Peacockille saa mainita mitään matkastani, jos hän sattuisi sillä aikaa käymään täällä kysymässä Bobbyn vointia...

Mrs Leggatt tuijotti miehensä jälkeen, kun tämä meni pakkaamaan pientä matkalaukkuaan. Hänellä oli kaikenlaisia päähänpistoja, tuolla rakkaalla Francisilla, mutta kirkkoherran kirjakaapissa ei pitäisikään olla kaikenlaisia salapoliisiromaaneja, vaikka Francis säilyttikin niitä mahdollisimman huomaamattomassa lokerossa...

Kirkkoherra Leggatt olisi voinut saada junassa matkaseuraakin, mutta hän koetti karttaa sitä. Juuri, kun hän oli asettunut paikalleen kolmannen luokan vaunuosastoon, kapteeni Hawksfoot, »tuo seikkailija», kiiruhti hänen ohitseen noustakseen toiseen vaunuosastoon. Leggatt oli ehtinyt onneksi piilottautua sanomalehtensä varjoon. Hänestä oli varminta pysytellä nyt yksikseen laatiakseen sotasuunnitelmansa...

Heatherfield Mansions... Edellisenä iltana kirkkoherra oli soittanut parille ystävälleen Lontooseen, jotka olivat ilmoittaneet, että mainittu talo oli eräässä aivan uudenaikaisessa kaupunginosassa ja että talossa oli eteisvahtimestarit ja muita samanlaisia mukavuuksia. Hotelli- ja eteisvahtimestareista kirkkoherralla ei ollut mai-

(Jatkuu siv. 20.)

Lasten oma satu:

PRINSESSAN KULTAKENGÄT

Kuninkaan linnassa oli touhua ja hyörinää. Palvelijat, lakeijat, puutarhurit, kaikki juoksivat sinne tänne toimitellen askareitaan — siivoten ja puhdistaen linnan joka kolkan. Linnassa pidettäisiin huomenna suuret juhlat — pikku prinsessa täyttäisi silloin kymmenen vuotta.

Pikku prinsessa oli kaunis, kultakutrinen, sinisilmäinen tyttönen — kaikki ihastuivat häneen nähtyään hänet ensimmäisen kerran. Mutta kun he sitten paremmin tutustuivat häneen, eivät he enää prinsessasta pitäneetkään. Ei, kaukana siitä. Prinsessa oli nähkääs hirmuisen itserakas. Alati tahtoi hän uusia vaatteita ja kaiket päivät hän vietti kuvastimen ääressä ihaillen itseään. Kuningas ja kuningatar olivat onnettomia huomatessaan lapsessaan noin ikävän ominaisuuden. He koettivat nuhdella ja neuvoa häntä, mutta mikään ei auttanut, päivä päivältä prinsessa tuli yhä itserakkaammaksi.

Tuli sitten prinsessan syntymäpäivän aamu. — Kuningatar-äiti, sanoi prinsessa äidilleen, joka tuli onnittelemaan pikku tyttöstään tämän vielä lojuessa vuoteessaan, tahdon kultakengät, ihan oikeat kultakengät.

— Mutta rakas lapseni, vastasi kuningatar surullisena, emme voi ostaa sinulle kultakenkiä. Vaikka olemmekin hallitsijoita, ei meillä ole niin paljoa rahaa, jotta voisimme ostaa kultakengät.

— Mutta minä *tahdon* kultakengät, vastasi prinsessa kiukkuisena.

Kuningas ja kuningatar pysyivät järkkymättöminä, he eivät ostaneet prinsessalle kultakenkiä, vaikka hän kuinka olisi kiukutellut ja polkenut jalkaansa.

Kun vieraita sitten illalla alkoi saapua kuninkaan linnaan prinsessan syntymäpäiväjuhliin, saapui heidän mukanaan Lempeyden-haltijatar, joka oli prinsessan kummi. Hän huomasi heti, että prinsessa oli suutuksissaan ja haltijattaren lempeä sydän värähti pahasta mielestä. Haltijatar meni onnittelemaan prinsessaa ja sai kuulla hänen harminsa syyn.

— Mutta rakas suloinen pikku prinsessa, miksi haluaisit saada juuri kultakengät, vaikka sinulla on somat hopeajalkineet, kysyi haltijatar hymyillen.

— Pyh, hopeakengät prinsessan jaloissa, tuhahti prinsessa halveksivasti. — Tahdon *kultakengät*, ne sopisivat niin hyvin pieniin siroihin jalkoihini. Ei kenelläkään koko valtakunnassa ole niin kauniita jalkoja kuin minulla, lisäsi hän ylpeästi.

Lempeyden-haltijattaren katse muuttui surulliseksi. Hän oli kauan aikaa hiljaa ja katseli mietteissään prinsessaa. Viimein hän nosti taikasauvansa joka hänellä aina oli muassaan, kosketti sillä kevyesti prinsessan pieniä jalkoja ja kuiskasi ihmeellisiä sanoja, joita prinsessa ei ymmärtänyt.

Ja kun prinsessa katsahti jalkoihinsa, huomasi hän niissä mitä ihanimmat kultakengät joiden timanttisoljet välkehtivät kilpaa salin kristallikruunujen kanssa.

— Katsokaa, voi katsokaa mitä olen saanut Lempeyden-haltijattarelta! huudahti prinsessa ilosta säteilevin silmin. Hän otti pari tanssiaskelta salin punaisella matolla.

Kun sitten ilta oli kulunut ja vieraat lähteneet kukin koteihinsa, heidän mukanaan Lempeyden-haltijatar, ryhtyi prinsessa riisuutumaan paneutuakseen nukkumaan. Hän koetti potkaista kultakengät jaloistaan, mutta — kummaa, nepä eivät lähteneetkään, vaan olivat kuin kiinni kasvaneet hänen jalkoihinsa.

Ja vaikka prinsessa kuinka yritti niitä irroittaa, ne ihan kuin vain kovemmin pysyivät hänen jaloissaan. Viimein prinsessa hätääntyi, juoksi kuninkaan ja kuningattaren luo ja kertoi onnettomuudestaan. Kuningas ja kuningatar katsahtivat toisiinsa, he olivat ymmärtäneet, miksi Lempeyden-haltijatar oli kultakengät lahjoittanut.

Kuningas ja kuningatar koettivat vetää kenkiä prinsessan jaloista, mutta tuloksetta, kultakengät pysyivät lujasti paikoillaan.

Prinsessa palasi vihaisena huoneeseensa. Kiukuissaan hän polki jalkaansa ja sätti palvelustyttöä, joka oli tullut apuun. Prinsessa paneutui vuoteeseensa kultakengät jaloissaan, mutta uni ei tullut. Ajatukset pyörivät hänen päässään kuin ampiaiset. Hän ajatteli omaa minäänsä, mutta ei samalla tavoin kuin ennen. Nyt huomasi hän omat vikansa, itserakkautensa ja tuhmuutensa. Mitä enemmän hän ajatteli, sitä paremmin hän huomasi olleensa mitä tuhmin pikku prinsessa — kyyneleet virtasivat pitkin hänen suloisia poskiaan. Ja viimein, kun hän oli päättänyt parantaa tapansa, huomasi prinsessa, kuinka kultakengät vähitellen irtaantuivat hänen jaloistaan ja yht'äkkiä putosivat pois.

Prinsessa nousi vuoteestaan, otti kultakengät käteensä, asetti ne kultalippaaseen pöydälleen. Ne hän pitäisi muistona parantumisestaan.

Niin muuttui prinsessa kiltiksi tyttöseksi, jota kaikki rakastivat kuin päivän sädettä. Ei enää koskaan nähty prinsessan istuvan kuvastimensa edessä kuten ennen — vaan iloisena ja onnellisena juoksenteli hän kuin perhonen linnan suojissa tuoden iloa kaikkialle missä liikkui. Onnellisina kiittelivät kuningas ja kuningatar Lempeyden-haltijatarta, sillä tuskin ilman kultakenkiä olisi prinsessa huomannut tuhmuuttaan.

Edellisen kuva-arvoituksen ratkaisu:

»SUURIPA MÄÄRÄ VIRHEITÄ ONKIN PÄÄKIRJASSA.»

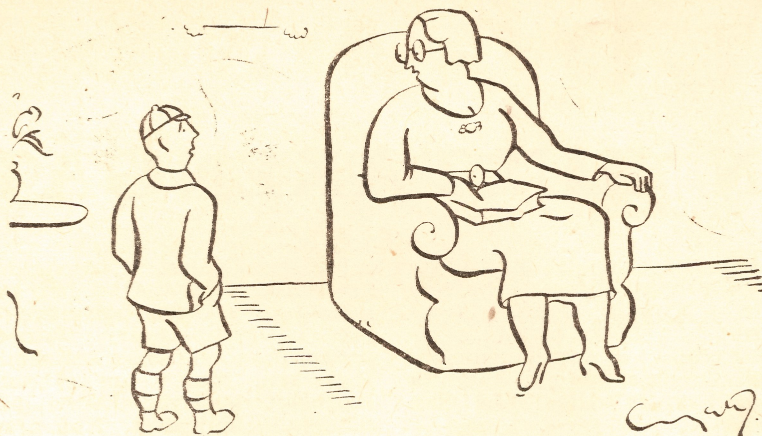

Mitä kerrotaan yllä olevassa kuva-arvoituksessa?

— *Äiti, saanko lainata saippuapalasta?*
— *Mitä sillä teet?*
— *Pikkuveli sai nikotuskohtauksen ja minä aion pelästyttää hänet saippuaa näyttämällä!*

Hislip-kalkki

(Jatkoa siv. 18.)

nittavaa henkilökohtaista kokemusta, mutta hypistellessään papinkaulustaan hän arveli voivansa selviytyä sellaisista herroista pistämällä heille kouraan suurehkon setelin.

Kirkkoherra Leggatt asettui pieneen vaatimattomaan hotelliin, missä hän söi aamiaisensa, ja lähti sitten — ehkä hieman hermostuneena — päämääräänsä. Se, mitä hän nyt aikoi tehdä, soti hänen tapojaan ja periaatteitaan vastaan, sen hän myönsi itsekseen, ja hänen olisi oikeastaan pitänyt kääntyä Scotland Yardin puoleen. Mutta silloin olisi koko Englanti saanut tietää, kuinka huolimattomasti hän oli vartioinut kallisarvoista muinaisesinettä. Ja kunnon mies selviytyy sitäpaitsi muutenkin asioistaan.

Päästyään perille kirkkoherra Leggatt otti lompakostaan Guy Peacockin nimikortin ja näytettyään sitä eteisvartijalle sekä painettuaan samalla suurehkon setelin tämän kouraan selitti, että mrs Peacock, joka tällä hetkellä oli vierailla maaseudulla, oli pyytänyt häntä tuomaan erään pienen paketin, joka on kai saapunut postissa. Hänellä, kirkkoherralla, kun oli muutakin asiaa kaupunkiin, niin hän oli luvannut samalla toimittaa tämän mrs Peacockin asian...

Eteisvartija ilmoitti kuitenkin, että vähäistä aikaisemmin talossa oli käynyt toinenkin henkilö samalla asialla ja että tämä henkilö oli kapteeni Hawksfoot...

Kirkkoherra Leggatt kiitti luojaansa, kun saattoi säilyttää mielenmalttinsa. Hän vain huomautti, että mrs Peacock on nähtävästi antanut saman tehtävän kapteenillekin. Sitten hän kysyi, tiesikö eteisvartija, missä mainittu kapteeni asuu.

Tämä nyökkäsi ja ilmoitti:

— Hän asuu Half-Moon Streetin varrella talossa numero kolmekolmatta.

Kirkkoherra Leggatt poistui arvokkaasti ja suuntasi kulkunsa mainittuun osoitteeseen, jonne ei ollutkaan kuin kymmenen minuutin matka. Kapteeni Hawksfoot oli kuitenkin lähtenyt juuri ulos, hänen palvelijansa ilmoitti kirkkoherran tiedusteluun.

— Saisinko kirjoittaa hänelle pari riviä? kirkkoherra pyysi.

— Olkaa hyvä — täällä hänen työhuoneessaan on paperia ja kyniä.

Palvelija opasti kirkkoherran isäntänsä työhuoneeseen ja jätti hänet sinne yksin. Kirkkoherra näki kirjoituspöydällä pienen paketin, joka jo oli avattu. Hän aukaisi sen uudelleen ja löysi — Hislip-kalkin. Kirkkoherra sujautti aarteensa taskuunsa ja poistui.

Kotiasemalla sattui olemaan myöskin mrs Peacock silloin, kun juna Lontoosta saapui. Hän näki kirkkoherran ja tuli kysymään, oliko tämä ollut matkoilla.

— Kävin Lontoossa, kirkkoherra vastasi, ja löysin sieltä tällaisen harvinaisuuden.

Samalla hän näytti vaivihkaa taskussaan olevaa Hislip-kalkkia. Mrs Peacock pyörtyi.

Neljännestä myöhemmin kirkkoherra oli kotonaan.

— Kuinka matkasi onnistui, Francis? Marian kysyi jo eteisessä.

Kirkkoherra otti kalkin taskustaan ja vastasi:

— Näin hyvin. Eikä sen etsiminen ollut vaikeatakaan. Minä luulen, että salapoliisiromaaneissa asiat tehdään liian monimutkaisiksi...

RATKAISUJA:

Ristisana N:o 9 A

Vaakasuoraan: 1 .parkki, 4. kameli, 8. Ivan, 9. vain, 10. lei, 11. me, 12. vt, 13. Kim, 14. kutomo, 15. kamera, 16. kutrit, 17. Amalia ,24. Elinan, 25. kumina, 26. men, 27. mi, 28. vt, 29. IKL, 30. sanoma, 31. hiippa, 32. Ural, 33. Annu, 34. seteli, 35. satula.

Pystysuoraan: 1. pilkku, 2. Riitta, 3. kammio, 5. Aatami, 6. enkeli, 7. ilmaan, 18. pensas, 19. linnut, 20. sammal, 21. kutina, 22. hiipuu, 23. jalava.

Ristisana N:o 9 B

Vaakasuoraan: 1. Japani, 4. avulla, 8. arat, 9. katu, 10. uni, 11. Ii, 12. au, 13. oli, 14. demoni, 15. oranki, 16. alinen, 17. kiitos, 24. alinna, 25. lanttu, 26. RUK, 27. ei, 28. au, 29. rat, 30. paussi, 31. eskimo, 32. räsy, 33. otsa, 34. ulinat, 35. paatos.

Pystysuoraan: 1. Juudas, 2. Paimio, 3. nainen, 5. vaurio, 6. luonto, 7. aviisi, 18. harppu, 19. sikuri, 20. unessa, 21. tausta, 22. atriat, 23. putous.

Voittajat: 100 mk voittivat E. O. Uhtakari, Karhula ja Toivo Lassila, Turku.

Kilpatehtävä N:o 9

Ratkaisu: Lapua, Alavus, Karstula, Partala, Viapori, Virrat, Siikajoki, Oravainen, Revonlahti ja Juutas.

Voittajat: 500 mk voitti Aune Nissinen, Ylistaro, 200 mk Bruno Huoponen, Mikkeli, 100 mk Hanna Salminen, Lyly ja AVUN ½-vkt Kaarlo Juurela, Vaasa ja Maija Litma, Salo.

Nuorten tehtävä N:o 9

Ratkaisu: Sirmakka ravasi katsomaan appiukon elukkaa.

Tällä kerralla sai 200 mk Laila Kojo, Jyväskylä.

TIM SLOGANIN EREHDYS

— Tuskinpa teidän tarvitsisi sen jälkeen huolehtia toimeentulostanne, jos hoitelette raha-asianne järkevästi. Saisimme noin kuusikymmentätuhatta puntaa mieheen...

Molemmat miehet kohottivat lasiaan ja vaihtoivat ymmärtävän katseen keskenään. Huoneisto oli hämärä ja lamppujen ympärillä leijaili paksut pilvet tunkkaista tupakansavua. Ääntensorina vaikutti aaltojen pauhulta, josta kuitenkin erottui silloin tällöin naurunremahdus tahi kirous, joka vahvisti jonkin asianomaisen lausuman väitteen. Tarjoilupöydän takana työskenteli kolme valkotakkista miestä otsat hiessä kuivaten laseja ja tarjoillen ryyppyjä asiakkaille, jotka huolettomasti heittivät rahat pöydälle ja saivat tilauksensa. »Kultaisen Kotkan» kapakka oli samanlainen kuin tuhannet muut kaltaisensa Lontoossa, ei huonompi eikä parempi, ja asiakkaatkin olivat suurin piirtein samanlaisia.

— Yritys kuulostaa houkuttelevalta, toinen pienen pöydän ääressä istuvista miehistä sanoi toverilleen. — Mutta sikäli kuin tiedän, on koko Lontoossa vain yksi ainoa henkilö, joka voisi selvittää jutun.

— Kuka? toinen kysyi.

Vastaaja kuiskasi hiljaa:

— Tim Slogan!

Vaikka hän mainitsikin nimen hiljaa kuiskaten, niin sen kuuli kuitenkin viereisessä pöydässä istunut mies, joka sanomalehtensä takaa seurasi toverusten keskustelua. Mies heitti savukkeensa ja tuli toverusten pöytään sekä tervehti:

— Terve, Tommy! Halusit tavata minua, kuulin äsken.

Puhuteltu katsahti Tim Slogania ja tuntien tämän tervehti sydämellisesti tulijaa. Tim Slogan tervehti toistakin pöydän ääressä istuvaa miestä ja istuutui sitten kolmanneksi joukkoon.

— Kysymys on kai liikeasioista, mikäli ymmärsin? Tim Slogan kysyi.

— Aivan niin, Tommy Barr myönsi ja alentaen ääntään jatkoi: — Nyt onkin kysymys sellaisesta jutusta, jossa et ole milloinkaan aikaisemmin ollut. Tunnetko Länsiportin-Pankin kassaholvin oven?

— Tietenkin tunnen! Mutta jos suunnitelmanne kohdistuvat siihen taloon, niin on parasta ryhtyä miettimään muita asioita. Sitä ovea ei avata meidän keinoillamme. Sehän oli ennen paikalleen asettamista näytteillä Pariisissakin, ja siihen ei pysty kenenkään hyppyset.

— Sinä kyllä selviytyisit siitä, Tommy Barr sanoi imarrellen.

— Mahdotonta. Olen suunnitellut asiaa ennenkin ja käynyt tutustumassa maaperään, niin sanoakseni, mutta olen luopunut yrityksestä. Se on mahdoton juttu.

— Riipuu asianhaaroista, kolmas mies puuttui puheeseen. — Jos on oven piirustukset käytettävissä, niin kyllä siitä selviytyy. Silloin se on lasten leikkiä ammattimiehelle.

— Piirustukset? Tim ihmetteli.

— Niin, piirustukset, joista käy selville salpojen sijainti.

— Mistä piirustukset saadaan?

— Ne ovat Rastleyn kassakaappitehtaan arkistossa. Minä voin ilmoittaa täsmälleen, missä paikassa ne siellä ovat. Sen jälkeen lukon avaaminen ei teille olisi suurikaan työ.

— No, tuo kuulostaa joltakin. Paljonkohan sieltä hyötyisi?

— Tuskinpa teidän tarvitsisi sen jälkeen huolehtia toimeentulostanne, jos hoitelisitte raha-asianne järkevästi. Jos jakaisimme saaliin tasan meidän kolmen kesken, niin saisimme noin kuusikymmentätuhatta puntaa mieheen. Se riittää joksikin aikaa.

Tim Slogan imaisi pitkät sauhut tarjotusta savukkeesta ja ihmetteli:

— Onko se mahdollista? Onko sen talon kassaholvissa niin paljon rahaa?

— Siellä on vähintään niin paljon.

— Mutta minä saan suorittaa vaikeimman osan työstä, Tim huomautti ahneuden kannustamana.

Tommy väitti:

— Etpä niinkään, Tim, sillä vaikka sinä suoritatkin niin sanoakseni päätyön, niin suunnitelma on meidän keksimämme ja se on myöskin otettava huomioon. Sitä paitsi me vaihtaisimme rahat käypiin seteleihin, mikä sekään ei ole yksinkertainen asia.

— Niinpä tietenkin, Tim myönsi. — Mutta selittäkäähän suunnitelma lähemmin.

— Kaikki yksityiskohdat ovat selvillä, kolmas seurueen jäsen vakuutti, joten niistä teidän ei tarvitse huolehtia. Mutta asia täytyy järjestää nopeasti, sillä jos Rastleylla huomataan piirustuksien kadonneen, niin silloin yritys ei onnistu. Mitään ei saa huomata ennen kuin koko työ on tehty. Siitä syystä ei voida käyttää dynamiittia eikä muita väkivaltaisia keinoja, vaan oveluutta.

— Teidän suunnitelmanne kuulostaa melko harkitulta. Entä yksityiskohdat?

Seuraavana iltana Tim Slogan ajoi Tommylta vuokraamallaan autolla Femfield Roadin eteläpäähän ja pysähdytti vaununsa suurehkon

---

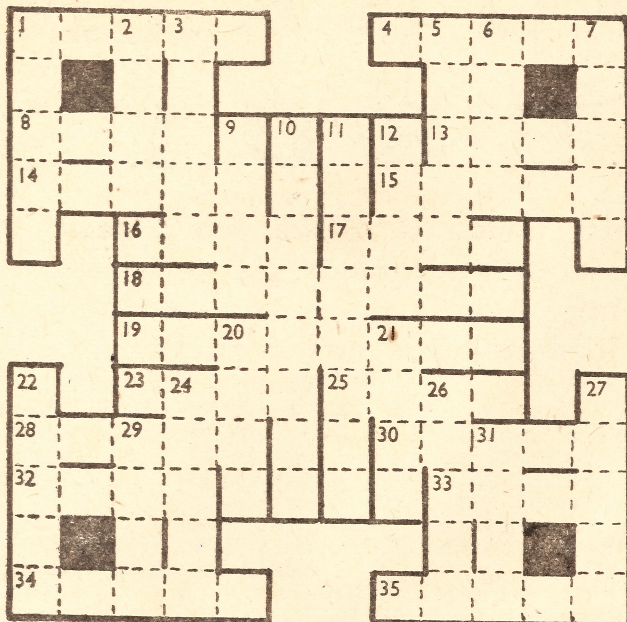
VASTAUKSET
siv. 11 oleviin kysymyksiin:

1. 10, 2. 4 jalkaa; se on Englannissa, 3. Joulukuun 22. p:nä 1917, 4. Liittotasavalta, 5. V. 776 e.Kr. ja kreikkalaiset aloittivat siitä ajanlaskunsa, 6. Vv. 1539—1550, 7. Tizian, 8. 35-vuotias, 9. Halditshokko; 1353 m, 10. Kolme: Kuopio, Joensuu ja Iisalmi, 11. Raahessa, 12. V. 1642 Turussa, 13. N. 438.700 km², 14. Arabia; n. 2.730.000 km², 15. Vv. 1351—1352, 16. »Vesien ukkonen», 17. V. 1475, 18. Oppi ajattelemisen laeista eli oikeasta ajattelemisesta, 19. 248 sm, 20. Sodan aihe.

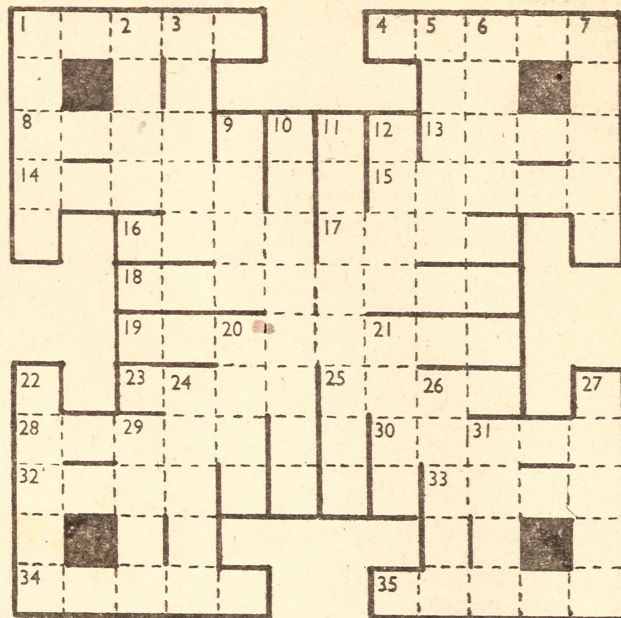

— Mutta teidänhän piti kerätä minulle ainoastaan vanhoja luita!
— Juu, juu, professori — tässä ovat luut sisällä!

Ristisana N:o 13 A

Ristisana N:o 13 B

Nimi: ....

Osoite: ....

Nimi: ....

Osoite: ....

Vaakasuoraan: 1. etelän kasvi, 4. seuraaja, 8. seisauksia, 12. makeutusainetta, 13. surman tuoja, 14. kärsi tappion, 15. ulkol. politikko, 16. -arvoinen, 17. »pikkulämmin», 18. pitkäpyrstöisiä, 22. maskuliini, 24. poika, 28. haulikossa, 29. sotilassanastoa, 30. toiselta nimeltään, 31. kitupiikki, 32. nykyajan »sesam», 33. poika.

Pystysuoraan: 1. maakin, 2. sulkijoita, 3. ikuisesti vaihteleva, 5. lemmitty, 6. barbaarinen, 7. pellolla, 9. = 15., 10. ei ole vinossa, 11. hurskaat, 12. raamatussa esiintyvä, 19. komennus, 20. sekä Sinulla että minulla, 21. kaunista katseltavaa, 22. eukko, 23. poika, 25. epämiellyttävä eläin, 26. sekä maassa että taivaalla, 27. soittokone.

Vaakasuoraan: 1. harvinainen juoma, 4. edessäpäin, 8. itsehallinnollinen yhdyskunta valtiossa, 12. on Seiskarikin, 13. päällimmäisenä, 14. vieraita, 15. Kalevalan henkilöstöä, 16. tyttö, 17. kloakkeja, 18. tuttu ja kodikas, 22. turvanamme, 24. rahayksikkö, 28. kolkuttajalle, 29. elokuvatähtikin, 30. pelko, 31. kuuluu menneeseen, 32. tyttö, 33. rangaistus.

Pystysuoraan: 1. kesän tunnus, 2. tyttö, 3. hupainen pikku juttu. 5. —Petri, 6. esim. teetä kuppiin, 7. ei ole koskaan pahitteeksi, 9. tunnusteltavissa, 10. yliopistollinen juhlatilaisuus, 11. ennen meitä eläneet, 12. — se Paris, 19. kiillokemerkki, 20. esim. kirja, 21. armas, 22. vedestä muodostunut, 23. pienoinen jumala, 25. laivojen uhka, 26. = 31., 27 —liitto.

Vastaukset on lähetettävä heinäk. 14. päivään mennessä osoitteella: *APU-lehti, Helsinki K.* Kirjekuoreen merkintä: *Ristisana 13.* Sivun alalaidassa oleva kilpalippu liitettävä kuhunkin ratkaisuun. Palkintoina annetaan

KAKSI 100 MARKAN RAHAPALKINTOA,

jotka arvotaan kaikkien oikean ratkaisun lähettäneiden kesken. Postimaksu on 3: 50, paikalliskirjeistä 2: 50. Käyttäkää — mikäli mahdollista — Punaisen Ristin merkkejä!

---

tehdasrakennuksen lähettyville. Katsottuaan ensin, ettei lähettyvillä partioinnut yhtään poliisia, hän poistui autosta ja käveli tehtaan portille, jonka hän avasi tuomallaan avaimella. Portin yläpuolella olevan lampun heikossa valossa Timin hatussa loisti hopeakokardi. Yllään hänellä oli yövartijan univormu ja tarkistuskello riippui hihnasta hänen olkapäällään. Tim kumartui tervehtimään portinvartijaa ja selitti samalla:

— Jonsonilla on vapaayö tänään, sillä hänen vaimonsa odottaa pikkuisia.

— Kuulin mainittavan siitä, portinvartija myönsi, mutta en tiennyt perheenlisäystä odotettavan vielä näin aikaisin.

— Tarkastaako Jonson hallit ensiksi?

— Ei, vaan konttorin. Sitä tietä pääsee suorempaan. Ensimmäinen avain on vartiohuoneen seinällä.

— Tiedän, sillä sain kaikki ohjeeni avaimien paikoista.

Hetken perästä Tim Slogan oli Rastleyn kassakaappitehtaan suuressa odotushuoneessa ja meni konttoriin. Hän valaisi tietään lyhdyllään niinkuin yövartijat tekevät, mutta sen sijaan, että olisi mennyt sinne, missä tarkistuskellon avain oli, hän suuntasi askeleensa suoraan arkistoon ja avasi suuren piirustusten säilytyskaapin. Asia oli varsin yksinkertainen, sil-

Kilpatehtävä N:o 13	Ristisana N:o 13 A	Ristisana N:o 13 B

lä Tommy Barrin toveri oli todellakin antanut erinomaisen tarkat ohjeet, ja kaikki onnistui helposti kuin tanssi. Kello oli vasta neljännestä yli kaksikymmentäkolme ja Länsiportin-Pankin yövartija poistui tarkastuskierrokselleen kello kaksikymmentäneljä sekä palasi siltä vasta kello yhden aikaan. Jos Tim olisi silloin pankin lähettyvillä, kun vartija lähtisi kierrokselleen, niin hänellä olisi tunti aikaa suorittaa elämänsä suurin kaappaus. Se onnistuisi varmasti, sillä suunnitelma oli laadittu kaikki yksityiskohdat huomioonottaen. Tommy ja hänen toverinsa olivat valmistaneet suunnitelman todellakin huolellisesti.

Kahtakymmentä minuuttia myöhemmin Tim Slogan ajoi Surreyhin ja hänen vierellään auton istuimella oli suurehko paperikäärö. Siinä olivat Länsiportin-Pankin kuuluisan kassaholvioven rakennuspiirustukset, joista kävi selville salpojen sijainti. Tim melkein hytisi jännityksestä, ei hermostuksesta, vaan pikemminkin innosta päästä kokeilemaan käytännössä taitavuuttaan. Eihän hän tosin ollut ensimmäistä kertaa tällaisella matkalla, mutta hänen edelliset yrityksensä olivat sittenkin olleet pieniä tähän verrattuna.

Kaikki onnistui toistaiseksi hyvin ja Tim Slogan pääsi pankin pääovesta sisään helposti avaimella, jonka Tommy Barr oli hänelle antanut. Kaikki kävi liiankin helposti, Tim ajatteli. Yövartija oli poistunut juuri kierrokselleen ja seuraavassa hetkessä Tim jo pujahti pankkiin. Hän tunsi melkein kunnioitusta astuessaan suureen halliin, tuohon rahan temppeliin, jossa kaikki oli järjestetty palvelemaan vain kultaa. Hänen ei tarvinnut etsiä kuuluisaa kassaholvin ovea, sillä se oli heti vasemmalla suuressa hallissa ja Tim oli nähnyt sen monta kertaa aikaisemminkin käydessään »tutustumassa maastoon». Hän tiesi, kuinka se toimi. Kello yhdeksän aikaan joka aamu kolme pankin virkamiestä, joilla jokaisella oli oma avaimensa holvin oveen, saapui paikalle ja avasi oven. Sen lukko oli asennettu toimimaan määrättynä aikana, ja jos joku näistä kolmesta herrasta ei olisi ollut määräaikana paikalla, niin kassaholvin ovea ei olisi saatu auki ennenkuin täsmälleen kaksikymmentäneljä tuntia myöhemmin. Mutta myöhästymisiä ei ollut sattunut, sillä pankin virkamiesten samoin kuin murtovarkaidenkin täytyi noudattaa täsmällistä aikataulua.

Tim avasi piirustuskäärön vapisevin käsin ja levitti sen kassaholvin ovelle. Hän merkitsi liidulla salpojen paikat ja yhdisti sitten sähköporakoneensa seinäkoskettimeen. Pora upposi teräkseen sähisten. Ilman piirustuksia hänen olisi ollut mahdotonta aavistaakaan, missä salvat sijaitsivat. Kuului vain lyhyt napsahdus, kun lukonsalvat katkeilivat. Tim vilkasi kelloaan ja huomasi, että hän ehtisi hyvin suoriutua määräajassa työstään.

Tim Slogan sai pyyhkäistä pari kertaa hikeä otsaltaan ennen kuin hän sai mahtavan kassaholvin oven kääntymään saranoillaan. Este oli voitettu. Nyt hänen tarvitsi avata vain neljä kassalokeroa, mikä oli leikintekoa sellaiselle ammattimiehelle kuin hänelle.

Tim tuli nyt suurehkoon huoneeseen, jonka seiniä peittivät kassalokeroiden luukut. Huoneen keskellä oli pieni pöytä, muutamia tuoleja ja pöydällä vesikannu laseineen. Tim oli janoinen uurastuksensa jälkeen ja kaadettuaan vettä lasiin hän siemasi sen muutamalla kulauksella. Kello oli vasta neljännestä vailla yksi, kun Tim Slogan poistui pankista suurenmoinen saalis laukussaan. Hän painoi kassaholvin oven kiinni, joten oli luultavaa, ettei yövartija havaitsisi mitään ja että murto huomattaisiin vasta aamulla pankin avaamishetkellä.

Etsiväkomisario John Smith kumartui jännittyneenä eteenpäin ja tarkkaili professori Eversonin kasvojen ilmeitä. Hän kysyi:

— No, nyt sinulla on todisteet käsissäsi ja voit siis sanoa, onko teoriani oikea vai ei?

— Siihen kysymykseen en voi vastata, tunnettu kemisti sanoi, mutta voin sanoa, että molempien näytteiden kokoomus on ehdottomasti sama.

— Muuta minä en halua tietääkään, komisario tuumi tyytyväisenä. — Haluaisitko tarkastaa vielä tämän piipun ja ilmoittaa sitten tuloksen?

— Mikä piippu tämä on?

— Varastin sen omin käsin erään lurjuksen taskusta »Kultaisessa Kotkassa», ja uskallan väittää, että monet taskuvarkaat ovat paljon kömpelömpiä ammatissaan kuin minä, jos minun milloin täytyy turvautua siihen keinoon.

Viittä minuuttia myöhemmin tarkastaja Johnson ja komisario Smith istuivat edellisen virkahuoneessa ja vastapäätä heitä pöydän toisella puolen istui Tom Slogan. Murtovarkaan kasvoilla oli ivallinen ilme, kun hän kysyi välinpitämättömästi:

— Ja millä perusteilla te epäilette minun vierailleen Länsiportin-Pankissa?

— Ensiksikin jo siksi, että te olette ainoa mies koko Lontoossa, jolla on ollut edes onnistumismahdollisuuksia.

— Siinäkö ovat kaikki todisteenne?

— Tunnetteko tämän piipun? Smith kysyi ja näytti piippua. — Minä vohkin tämän taskustanne eilisiltana »Kultaisessa Kotkassa».

— Se on minun piippuni!

— No, tiedättekö, että tämän piipun imukkeesta otettu sylkinäyte on täsmälleen samanlaista kemiallisilta ominaisuuksiltaan kuin se, mikä tavattiin pankin kassaholvissa olleen juomalasin reunasta?

Tim Slogan näytti epäröivältä. Sitten hän kysyi:

— Voidaanko sellaisen todistuksen perusteella antaa langettava tuomio?

— Aivan varmasti! Tiede ei erehdy! Te teitte kohtalokkaan virheen juodessanne vettä rikospaikalla. Olette menettänyt pelinne, Tim Slogan! Tämä todiste on näet yhtä varma kuin parhain sormenjälki.

— Tällä kadulla on pidettävä silmät auki!
— Minkä vuoksi?
— Muuten ihmiset luulevat, että nukut.

Kilpatehtävä N:o 13

Palkintoina mm. 800 markkaa rahaa!

Ne herrasmiehet, joiden nimikortit ovat yllä, ovat todella hienon tittelin elikkä arvonimen omaavia kansalaisia. Jos jokaiseen nimikorttiin sisältyvät kirjaimet asetetaan uuteen järjestykseen, saadaan asianomaisten arvonimet selville. Mitkä ne ovat?

Vastaukset lähetetään heinäkuun 14. päivään mennessä osoitteella: *Apu-lehti, Helsinki K.* Kilpalippu sivulta 22 liitettävä vastaukseen. Kirjekuoreen osoitteen lisäksi merkintä: *Tehtävä 13.* Jos samassa kuoressa lähetetään useampia ratkaisuja, on lähettäjän nimi ja osoite merkittävä *jokaiseen* ratkaisuun. Tällöin kirjoitetaan kuoreen osoitteen lisäksi vain sana: *Ratkaisuja.* Postimaksu on 3: 50, paikalliskirjeistä 2: 50.

Käyttäkää mieluimmin Punaisen Ristin postimerkkejä tahi muita erikoismerkkejä!

Palkinnot:

1. **500 markkaa rahaa**
2. **200 markkaa rahaa**
3. **100 markkaa rahaa**
4. **Avun 1/2-vuosikerta**
5. **Avun 1/2-vuosikerta**

APU AJANVIETELUKEMISTO
Kolmastoista vuosikerta
Toimituspaikka: Karjalohja

Päätoimittaja: Y. Lyytikäinen

KONTTORI:
Helsinki K. Hietalahdenranta 17 B.
PUH. 65 008

Avoinna kesäkuukausina klo 9—15, lauantaisin klo 9—14.

Lehti ilmestyy joka toinen lauantai.

HELSINKI
K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.
1945